

Izveštaj o zemlji porekla tražilaca azila

IRAK

Irak
2012

SADRŽAJ

Službeno ime.....	2
Državni praznici.....	2
Geografija.....	2
Stanovništvo.....	4
Religija.....	5
Jezik.....	6
Privreda i ekonomija	7
Istorijsko – politički razvoj.....	9
Političko – pravni sistem	22
Bezbednosna situacija	25
• Bezbednosne snage	28
• Civilne žrtve	29
Ljudska prava	31
• Proizvoljni pritvor i mučenja u pritvoru	31
• Zloupotreba od strane snaga bezbednosti	33
• Kamp Ašref	34
• Povrede prava od strane oružanih grupa	35
• Verske slobode.....	36
• Žene	38
• Mediji	40
• Nekažnjivost i korupcija.....	42
• Bivši pripadnici Baat partije	43
• Smrtna kazna	44

Republika Irak

Izveštaj o zemlji porekla tražilaca azila

Službeno ime

Republika Irak (engl: Republic of Iraq; arab: **الجمهورية العراقية**).

Državni praznici

Državni praznici koji se proslavljaju u Iraku su: Dan republike (14. jul).^{1 2} Datumi islamskih praznika su zasnovani na lunarnom kalendaru, usled čega datumi variraju jer islamski kalendar ima 354 umesto 365 dana: 30. avgust - Eid al-Fitr (kraj Ramazana), i 6. novembar - Eid al-Adha (praznik Žrtvovanja).^{3 4} Mesec Ramazana nije državni praznik, ali se radi sa skraćenim radnim vremenom.⁵ Ramazan je deveti mesec muslimanskog kalendara.⁶

Geografski položaj

Irak je zemlja Bliskog istoka, i leži na obali Persijskog zaliva.⁷

Površina teritorije Iraka iznosi 438.317 km²,^{8 9} a vodena površina iznosi 950 km².¹⁰ Geografske koordinate su 33 00 N (severno) i 44 00 E (istočno).¹¹

¹ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

² UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

⁴ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

⁶ Wikipedia: Ramazan-<http://sh.wikipedia.org/wiki/Ramazan> ,pristupljeno 30.maja 2013.

⁷ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

⁸ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁰ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

Irak se na zapadu graniči sa Jordanom, sa Sirijom na severozapadu, sa Turskom na severu, sa Iranom na istoku i sa Kuvajtom i Saudijskom Arabijom na jugu.^{12 13} Irak izlazi na Persijski zaliv kratkim pojasom od 58 km dužine.^{14 15}

Klima Iraka je uglavnom pustinjska i odlikuje se blagim do hladnim zimama i suvim, toplim letima. U severnim planinskim oblastima Iraka, duž granica sa Iranom i Turskom, zime su hladne sa obimnim snegovima, koji se tope u proleće i ponekad izazivaju velike poplave u centralnom i južnom delu zemlje.^{16 17}

Teren Iraka odlikuju široke ravnice, močvarno tlo duž iračke granice na jugu i planine duž granice sa Iranom i Turskom.¹⁸ Centralni deo zemlje se nalazi između reka Tigar i Eufrat, i deli se na Gornju i Donju Mesopotamiju.¹⁹

Vremenska zona: Irak je tri sata ispred vremena po Griniču (UTC + 3).²⁰

Irak je podeljen na 18 okruga (muhafazah) i jedan region. Okruzi su: Al Anbar, Al Basrah, Al Muthanna, Al Qadisiyah (Ad Diwaniyah), An Najaf, Arbil (Erbil), As Sulaymaniyah, Babil, Baghdad, Dahuk, Dhi Qar, Diyala, Karbala, Kirkuk, Maysan, Ninawa, Salah ad Din, Wasit.^{21 22 23}

Glavni i najveći grad Iraka je Bagdad.^{24 25} Pored Bagdada drugi veći gradovi u Iraku su: Basra, Mosul, Kirkuk i Erbil.^{26 27}

¹¹ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹² U.S. State Department : Background Note: Iraq /Geography - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹³ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁴ Wikipedia : Geography of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Iraq ,pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁶ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁷ Encyclopedia Britannica : Iraq / Climate <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/293631/Iraq/22930/Climate> - pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁸ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁹ U.S. State Department : Background Note: Iraq - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²¹ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²² UK Border Agency: Iraq Country of origih information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

²³ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

²⁴ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁵ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁶ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁷ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

Poseban region Iraka je Irački Kurdistan.^{28 29} Tri okruga koja ga formiraju su Erbil, Suleimaniah i Duhok, a grad Erbil je glavni grad regiona.³⁰

Posle ustanka Kurda protiv režima Sadama Huseina 1991.godine, Irački Kurdistan postaje faktički nezavisan od Iraka i takvo stanje ostaje do invazije savezničkih snaga na Irak 2003.godine posle čega se Irački Kurdistan integriše u politički sistem Iraka.³¹ Naime, tri najsevernije provincije Iraka, Itaka – Erbil, Duhok i Sulimaniyah, 1991. godine su se našle pod kontrolom Kurdistsanske demokratke Partije (KDP) i Patriotske unije Kurdistanu (PUK). Ove partije zajedno su oformile Kurdistsansku regionalnu Vladu (KRG) kao reprezentativno telo Iračkog Kurdistanu.³²

Novim Ustavom Iraka iz 2005.godine Irački Kurdistan je priznat kao federalni entitet u okviru Iraka, međutim ovaj region faktički funkcioniše nezavisno od ostatka Iraka.³³ Irački Kurdistan ima svoj Ustav, Vladu, Parlament, predsednika, i premijera. Prema iračkom Ustavu Irački Kurdistan ima svoju vojsku, a po zakonu je zabranjeno da iračke vojne snage ulaze na teritoriju Iračkog Kurdistanu.³⁴

Ustavom Iraka je predviđena potpuna federalizacija države po kojoj federalni regioni imaju nadležnost da upravljaju sopstvenim unutrašnjim poslovima, dok bi centralna Vlada u Bagdadu bila zadužena za spoljnje poslove.³⁵ Irački Kurdistan je prvi i jedini do sada formirani region unutar Iraka, koji faktički funkcioniše nezavisno od ostatka Iraka.³⁶

Stanovništvo

Prema procenama za jul 2012. godine Irak ima 31 129 225 stanovnika.³⁷

Etnička struktura Iraka se sastoji od većinskih Arapa, koji čine između 75% - 80% stanovništva, Kurda koji čine između 15% - 20% stanovništva,^{38 39 40 41} a preostalih 5 % stanovništva čine irački Turkmeni, Asirci, Jermeni i drugi narodi.^{42 43 44 45} Asirci su

²⁸ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

³⁰ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

³¹ Wikipedia: Iraqi Kurdistan-http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Kurdistan , pristupljeno 24.jula 2013.

³² Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³³ Constitution of Iraq: Section 5 Powers of the regions, Chapter 1, Article 121-http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=230000

³⁴ Wikipedia: Iraqi Kurdistan/ Military-http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Kurdistan , pristupljeno 26.jula 2013.

³⁵ Constitution of Iraq: Section 5 Powers of the regions, Chapter 1, Article 117-http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=230000

³⁶ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁷ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁸ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

³⁹ Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁴⁰ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

⁴¹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

⁴² U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

starosedeoci u Iraku, i većinom su hrišćani. Prema proicenama čineoko 3 % stanovništva Iraka.⁴⁶ Turkmeni većinom žive na severu Iraka, posebno u gradovima Tal Afar, Mosul, Kirkuk ali i u glavnom gradu Bagdadu.⁴⁷

Kurdi većinom naseljavaju severnu regiju Iraka, Irački Kurdistan, ali takođe naseljavaju i veće iračke gradove kao što su Bagdad, Kirkuk i Mosul.⁴⁸

Religija

Ustav Iraka proglašava islam kao zvaničnu religiju. Takođe, Ustav Iraka predviđa da islam treba smatrati izvorom zakonodavstva, i nijedan zakon ne može biti usvojen ukoliko se protivi utvrđenim odredbama islama.^{49 50}

Religijsku strukturu Iraka čine većinski muslimani kojih ima 97%, te hrišćani i ostale religije koje čine 3% populacije. Muslimani šiiti predstavljaju većinu, sa oko 60 % - 65 %, a muslimani suniti oko 32% - 37% stanovništva.^{51 52 53 54}

U Iraku postoje i manje verske zajednice Bahajci, Jezida i Šabaka,^{55 56 57} koji zajedno sa hrišćanima čine 3% populacije Iraka koji nisu muslimani.⁵⁸

Pripadnici kurdsog naroda pripadaju uglavnom sunitskom ogranku islama,^{59 60} ali manji deo Kurda (Faili Kurdi)⁶¹ su pripadnici šiitskog ogranka islama.^{62 63 64}

⁴³ Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁴⁴ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁴⁵ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

⁴⁶ Eikipedia: Assyrians in Iraq- http://en.wikipedia.org/wiki/Assyrians_in_Iraq, pristupljeno 26.jula 2013.

⁴⁷ Wikipedia: Iraqi Turkmens- http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Turkmens, pristupljeno 26.jul 2013.

⁴⁸ Wikipedia: Kurds in Iraq/ Iraq- http://en.wikipedia.org/wiki/Kurdish_people, pristupljeno 26.jula 2013.

⁴⁹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁰ UN Iraq : Constitution of Republik Iraq, § 2 - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf, pristupljeno 10.decembra 2012.

⁵¹ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁵² CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁵³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 16

⁵⁴ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁵ Encyclopedia Britannica : Iraq / Religious Minorities <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/293631/Iraq/232261/Religious-minorities> - pristupljeno 10. decembra 2012.

⁵⁶ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁵⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 24

⁶⁰ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁶¹UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 24

Hajledci,⁶⁵ uz Asirce i Jermene čine najveći deo hrišćanske populacije Iraka,^{66 67} koja broji od 400 000 do 600 000 pripadnika.^{68 69} Kakai zajednica je nastanjena uglavnom u blizini Kirkuka.^{70 71} Manje od deset Jevreja živi u Bagdadu,^{72 73} a mali broj jevrejskih porodica živi u regiji Irački Kurdistan, na severu Iraka.⁷⁴

Zajednica Jezida broji od 500 000 do 600 000 pripadnika,^{75 76} i oni uglavnom žive na severu zemlje, oko 15% njih živi u Dohuk provinciji, a ostatak u Ninewa provinciji.⁷⁷ Zajednica Šabaka broji od 400 000 do 500 000 ljudi,^{78 79} i oni žive uglavnom za severu zemlje u provinciji Ninava (Ninawa ili Nineveh), kao i u blizini Mosula.⁸⁰

Šiiti pretežno žive na jugu i istoku Iraka, ali predstavljaju većinu stanovništva u Bagdadu. Suniti čine većinu na zapadu, severu i u centralnom delu Iraka.⁸¹

Jezik

Zvanični jezici u Iraku su arapski i kurdski jezik.^{82 83 84 85} Oko 75% stanovništva govori arapski, dok oko 20% govori kurdski jezik.^{86 87}

⁶² Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁶³ Encyclopedia Britannica : Iraq / Religion - <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/293631/Iraq/22940/Religion> - pristupljeno 10. decembra 2012.

⁶⁴ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁶⁵ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁶⁶ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁶⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁶⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁶⁹UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 21

⁷⁰UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 23

⁷¹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁷² US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁷³UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 24

⁷⁴UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 24

⁷⁵ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁷⁶UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 23

⁷⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁷⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁷⁹UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 23

⁸⁰ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁸¹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section I. Religious demography, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

U upotrebi su još i turkmenski (turski dijalekt), asirski i jermenski jezik.^{88 89} Takođe, od "zapadnjačkih" jezika najčešće se govori engleski jezik.^{90 91 92} Kurdski jezik se govori uglavnom na severu zemlje.^{93 94} Jermenski jezik govore pripadnici preostalog hrišćanskog stanovništva.⁹⁵

Aramejski i južni azeri jezik, su regionalni jezici. Jermenski i persijski su zastupljeni, ali u manjoj meri. Većina iračkih Kurda govore i kurdski i arapski jezik. Turkmeni govore jezikom južni aziri, Asirci govore različitim aramejskim dijalektima, a Feyli Kurdi govore feyli jezik, sa kurdskim dijalektom.⁹⁶

Prema Ustavu Iraka svi građani imaju pravo na obrazovanje na maternjem jeziku.^{97 98}

Privreda i ekonomija

Osnovni prirodni resurs Iraka je sirova nafta i iračka ekonomija zavisi od proizvodnje i prodaje nafte.^{99 100 101} Međutim, iračka ekonomija je doživela potpuni slom kao posledicu tri rata koja je Irak vodio (Iračko–Iranski rat (1980-1988.godine), Pustinjska oluja (1991.godine) i Međunarodna invazija (2003. godine)), te dugogodišnjih UN-ovih ekonomskih sankcija. Iračka proizvodnja nafte postepeno obnavlja u 2012. godini je na nivou od 2.6-2.7 miliona

⁸² U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁸³ Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁸⁴ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁸⁵ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

⁸⁶ Encyclopedia Britannica : Iraq / Languages - <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/293631/Iraq/22939/Languages> - pristupljeno 10. decembra 2012.

⁸⁷ Wikipedia: Iraq Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics> - pristupljeno 10. decembra 2012.

⁸⁸ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁸⁹ CIA The World Factbook: Iraq/People and Society - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁹⁰ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹¹ Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹² UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

⁹³ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹⁴ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 17

⁹⁵ U.S. State Department : Background Note: Iraq /People - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹⁶ Wikipedia: Iraq / Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics>, pristupljeno 7. decembra 2012.

⁹⁷ UN Iraq : Constitution of Republik Iraq, § 4 - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁹⁸ Wikipedia: Iraq Demographics - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#Demographics> - pristupljeno 10. decembra 2012.

⁹⁹ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁰⁰ Infoplease Encyclopedia : Iraq /Economy - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858895.html> - pristupljeno 10. decembra 2012

¹⁰¹ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

barela dnevno.^{102 103 104 105} Od prirodnih resursa Irak raspolaže i prirodnim gasom, fosfatima i sumporom.^{106 107}

Osim proizvodnje i prerade nafte, Irak ima raznolik industrijski sektor koji uključuje preradu hrane i proizvodnju hemikalija, tekstila, građevinskog materijala i metala.^{108 109}

Od poljoprivrednih proizvoda Irak proizvodi pšenicu, ječam, pirinač, povrće, datulje (urme), i pamuk.^{110 111 112 113} Od stoke se uzgajaju goveda, ovce i kokoši.^{114 115}

Irak najviše izvozi sirovu naftu, sirove materijale (osim goriva), hranu i žive životinje.^{116 117} Izvoz sirove nafte čini 84% svog izvoza Iraka.¹¹⁸ Zemlje u koje Irak najviše izvozi su SAD, Indija, Južna Koreja i Kina.^{119 120}

Iz drugih zemalja Irak najviše uvozi hranu, lekove i gotove proizvode.^{121 122} U Irak se najviše robe uvozi iz Turske, Kine i Južne Koreje.^{123 124}

¹⁰² U.S. State Department : Background Note: Iraq /Economy - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁰³ Infoplease Eyclopedia : Iraq /Economy - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858895.html> -pristupljeno 10. decembra 2012

¹⁰⁴ Wikipedia: Economy fo Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Iraq - pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁰⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁰⁶ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁰⁷ CIA The World Factbook: Iraq/Geography - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁰⁸ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁰⁹ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹⁰ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹¹¹ Infoplease Eyclopedia : Iraq /Economy - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858895.html> -pristupljeno 10. decembra 2012

¹¹² Wikipedia : Economy of Iraq/Agriculture - http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Iraq#Agriculture - pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹³ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹⁴ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹¹⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹⁶ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹¹⁷ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹⁸ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹¹⁹ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹²⁰ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹²¹ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹²² CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹²³ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹²⁴ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

Bruto domaći proizvod Iraka po glavi stanovnika u 2011. godini je iznosio je 4200-4400\$.^{125 126} Stopa inflacije za 2011. godinu iznosila je oko 5%.^{127 128} Nezaposlenost je u Iraku za 2011. godinu iznosila iznad 20%, a u ruralnim oblastima je iznosila i 55%.¹²⁹

Zvanična valuta Iraka je irački dinar.¹³⁰ Njegova vrednost iznosi 1 164.82 iračka dinara (IQD) za 1 \$ (USD),¹³¹ ili 1 492.30 iračkih dinara za 1 euro (EUR).¹³²

Irak je osma najkorumpiranija zemlja sveta prema podacima za 2011. godinu i prema indeksu percepcije korupcije nalazi se na 175. mestu od 183 zemalja sveta.^{133 134 135}

Istorijsko-politički razvoj

Današnji Irak je bio deo Otomanske imperije od 16. veka sve do kraja I Svetskog rata.^{136 137 138 139}

Moderna iračka država počinje da se formira posle I svetskog rata, 1918.godine. U toku Prvog svetskog rata prostor Iraka je bio okupiran od strane Velike Britanije koja je porazila Otomanske snage. Po okončanju Prvog svetskog rata, prostor današnjeg Iraka je postao teritorija pod mandatom Lige Naroda. Liga Naroda je 1920. godine stavila Irak pod upravu Velike Britanije.^{140 141} Nekadašnji otomanski vilajet (Upravna oblast) Mosul je pridodat Iraku 1926.godine i time su zaokružene granice danšnjeg Iraka.^{142 143}

¹²⁵ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 19

¹²⁶ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹²⁷ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹²⁸ CIA The World Factbook: Iraq/Economy - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹²⁹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

¹³⁰ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 20

¹³¹ Xe: Currency converter widget/Iraqi Dinar -

<http://www.xe.com/ucc/convert/?Amount=1&From=IQD&To=USD> , pristupljeno 15. decembra 2012.

¹³² Xe: Currency converter widget/Iraqi Dinar - <http://www.xe.com/currencyconverter/convert/?Amount=1&From=EUR&To=IQD> , pristupljeno 30.maja 2013.

¹³³ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's Demographic, Economic, and social challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

¹³⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

¹³⁵ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcoidreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf> , str 260

¹³⁶ Infoplease Encyclopedia: History of Iraq / Early History through British Influence- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹³⁷ Wikipedia: Iraq / History - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#History> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹³⁸ U.S. State Department : Background Note: Iraq /History - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹³⁹ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁴⁰ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁴¹ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁴² Library of Congress Country Studies : Iraq / World War I and the British mandate

Irak je 1921. godine proglašen za kraljevinu, a za prvog kralja Iraka je postavljen Faisal I. Ipak, Irak je postao nezavisan od Britanske uprave tek 1932. godine.^{144 145 146} Britanija je pristala da okonča svoju upravu nad Irakom tek pošto je 1930. godine potpisan sporazum prema kome Irak dozvoljava da britanski savetnici ostanu pri iračkoj Vladi, da britanska vojska zadrži svoje baze i vojnu prisutnost u Iraku, te da se Irak obaveže da vojno pomaže Britaniju u slučaju rata.^{147 148} Irak je zvanično dobio nezavisnost od Britanije 3. oktobra 1932. godine.¹⁴⁹

Prvi irački kralj Faisal I je umro 1933. godine i prestol je nasledio njegov sin Gazi. Kralj Gazi je vodio antibritansku politiku i bio je bliži arapskim nacionalistima nego njegov otac. Kralj Gazi je podsticao jačanje vojnog uticaja na politiku zemlje i 1936. godine podržao je vojni udar Generala Bakera, kojim je srušena civilna Vlada Iraka. Ovo je bio prvi od sedam vojnih udara u Iraku u periodu od 1936. godine pa do 1941. godine. Kralj Gazi je poginuo u automobilskoj nesreći 1939. godine i nasledio ga je njegov trogodišnji sin Faisal II, a kao regent je postavljen Abd al-Ilah (Abd Al Ila), kraljev ujak.^{150 151}

Regent, Abd al-Ilah, je za razliku od kralja Gazija bio probritanski orijentisan.¹⁵² Ponovno iračko približavanje Britaniji je dovelo do sukoba regenta i tadašnjeg premijera Rashid Ali al-Gaylani (Rašid Ali Al-Gajlani), koji se tome protivio. U januaru 1941. premijer Rashid Ali al-Gaylani (Rašid Ali Al-Gajlani) je podneo ostavku pod regentovim pritiskom, ali je uz pomoć četvorice generala (tzv. Zlatnog kvadrata) u aprilu iste godine (1941. godine) ponovo postao premijer Iraka, a regent je proteran u Jordan.¹⁵³

Premijer Iraka, Rashid Ali al-Gaylani (Rašid Ali Al-Gajlani) je 1941. godine pokrenuo vojne akcije protiv britanske vojske stacionirane u Iraku, što je dovelo do početka Anglo – Iračkog rata (1941. godine), koji je okončan novom britanskom okupacijom Iraka koja je trajala do 1947. godine. Britanci su za premijera imenovali Nuri as-Saida (bivši premijer Iraka).¹⁵⁴

Premijer Iraka, Nuri as-Saida, je postao jako omražen u narodu zbog niza nepopularnih poteza. Početkom 1955. godine Irak je potpisao Bagdadski pakt - Vojno

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0019%29> , pristupljeno 7. decembra 2012

¹⁴³ Wikipedia: Iraq / History - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#History> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁴⁴ Infoplease Eyclopedia: History of Iraq / Early History through British Influence-
<http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁴⁵ Library of Congress Country Studies : Iraq / World War I and the British mandate

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0019%29> , pristupljeno 7. decembra 2012

¹⁴⁶ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁴⁷ Infoplease Eyclopedia: History of Iraq / Early History through British Influence-
<http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁴⁸ Library of Congress Country Studies : Iraq / World War I and the British mandate

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0019%29> , pristupljeno 7. decembra 2012

¹⁴⁹ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵⁰ Wikipedia: Ghazi of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Ghazi_of_Iraq pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵¹ Infoplease Eyclopedia: History of Iraq / Early History through British Influence-
<http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵² Wikipedia: Nuri al-Said - http://en.wikipedia.org/wiki/Nuri_as-Said , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁵³ Library of Congress Country Studies : Iraq / World War I and the British mandate -

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0019%29> , pristupljeno 7. decembra 2012

¹⁵⁴ Library of Congress Country Studies : Iraq / World War I and the British mandate -

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0019%29> , pristupljeno 7. decembra 2012

strateški sporazum između Britanije, SAD, Iraka, Irana, Turske i Pakistana.^{155 156 157 158} Glavni cilj ovog sporazuma bio je zadržavanje ekspanzije komunizma na prostor Srednjeg Istoka.¹⁵⁹

Kao reakcija na ujedinjenje Sirije i Egipta u Ujedinjenu Arapsku Republiku, Irak i Jordan su se 14.februara 1958.godine ujedinili u Arapsku federaciju Iraka i Jordana.^{160 161 162}

Ovi potezi premijera Nuri as-Saida, regenta Abd al-Ilah (Abd Al Ila) i kralja Faisala II su doveli do vojnog udara u Iraku koji se desio 14. jula 1958. godine. Vojni udar je bio predvođen generalom Abdul Karim Kasim-om (Abd-al-Karim Qasim) i pukovnikom Abdul-Salam Arif-om.(Abd-al-Salam Arif).^{163 164 165} U vojnom udaru, poznatom kao Četrnaestojulska revolucija, premijer Nuri as-Said, regent Abd al-Ilah (Abd Al Ila) i kralj Faisala II su pogubljeni. Arapska Federacija Iraka i Jordana je rasformirana i 1958.godine je proglašena Republika Irak. Takođe Irak je 1958.godine istupio iz Bagdadskog pakta i obnovio diplomatske odnose sa SSSR-om.^{166 167}

Vođe iračke Četrnaestojulske revolucije, Abdul Karim Kasim i pukovnik Abdul-Salam Arif, su se ubrzo po uspostavljanju Republike Irak međusobno sukobili. Kasim je bio irački nacionalista i protivio se pan-arapizmu i ideji o sklapanju unije sa Ujedinjenom Arapskom Republikom (Unija Egipta i Sirije), a Arif je bio panarapski orijentisan i bio je blizak sa socijalistički orijentisanom Baat partijom.^{168 169 170}

Baat Partija je panarapski orijentisana, socijalistička partija osnovana u Damasku, Sirija. Samo ime Partije znači „Renesansa“ i ukazuje na ideološki cilj partije, a to je obnova moći i slave jedinstvene zemlje svih Arapa. Partija ima nacionalne ogranke u svim arapskim zemljama, ali je na vlasti bila samo u Siriji i Iraku.¹⁷¹

¹⁵⁵ US Department of State- Office of the Historian: The Bagdad Pact (1955)and the Cental Trey organization (CENTO)- <http://history.state.gov/milestones/1953-1960/CENTO> , pristupljeno 30.maja 2013.

¹⁵⁶ Library of Congress Country Studies : Iraq – Iraq as an independent monarchy - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0020%29> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵⁷ Infoplease – Eyclopedia - History of Iraq - Iraq at Mid-Century - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> - pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵⁸ Wikipedia : Nuri al-Said - http://en.wikipedia.org/wiki/Nuri_as-Said , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁵⁹ US Department of State- Office of the Historian: The Bagdad Pact (1955)and the Cental Trey organization (CENTO)- <http://history.state.gov/milestones/1953-1960/CENTO> , pristupljeno 30.maja 2013.

¹⁶⁰ Library of Congress Country Studies : Iraq – Iraq as an independent monarchy - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0020%29> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶¹ Infoplease – Eyclopedia - History of Iraq - Iraq at Mid-Century - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> - pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶² Wikipedia : Nuri al-Said - http://en.wikipedia.org/wiki/Nuri_as-Said , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶³ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0021%29> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶⁴ Infoplease – Eyclopedia - History of Iraq - Iraq at Mid-Century - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> - pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶⁵ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁶⁶ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0021%29> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶⁷ Infoplease – Eyclopedia - History of Iraq - Iraq at Mid-Century - <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> - pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶⁸ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁶⁹ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0021%29> , pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁰ Wikipedia : 20th century history of Iraq / Republic of Iraq – 1960s - http://en.wikipedia.org/wiki/20th_century_history_of_Iraq ,pristupljeno7. decembra 2012.

¹⁷¹ Wikipedia: Baath Party - http://en.wikipedia.org/wiki/Ba%27ath_Party ,pristupljeno 7. decembra 2012.

Baat partija je u martu 1963.godine uz pomoć iračke vojske sprovela državni udar u Iraku, u kome je Abdul Karim Kasim ubijen, a na vlast je postavljen Hasan-al-Bakr (lider Baat partije). Baat Partija je na vlasti u Iraku bila svega devet meseci, kada je u novom državnom udaru 1964.godine pukovnik Abdul-Salam Arif preuzeo vlast.^{172 173 174}

Pukovnik, Abdul-Salam Arif, je bio predsednik Iraka sve do 13.aprila 1966. kada je poginuo u helikopterskoj nesreci. Nasledio ga je njegov brat Abdul Rahman Arif (Abd-al-Rahman Arif).^{175 176 177 178} Baat partija predvođena Hasan-al-Bakrom i njegovim zamenikom Sadam Huseinom (Saddam Hussein) je ponovo preuzela vlast u novom državnom udaru 1968.godine.^{179 180 181}

Posle državnog udara 1968. godine, Hasan-al-Bakr postaje predsednik Iraka,^{182 183 184 185} a Sadam Husein postaje potpredsednik Iraka.^{186 187 188} Pravi izvor snage Baat partije se nalazio u rukama Sadama Huseina koji je pokazao nemilosrdnost i odlučnost u borbi sa svim potencijalnim konkurentima za vlast, a posebno u svojim „čistkama“ unutar Baat partije.^{189 190}
¹⁹¹

Glavna taktika Sadama Huseina za zadržavanje vlasti u Iraku je bila kreiranje fiktivnih neprijatelja i stvaranje netrpeljivosti prema etničkim i verskim manjinama. Sadam Husein je organizovao i Narodnu armiju, paravojnu organizaciju koja je služila kao milicija Baat partije. Takođe je kontrolisao i državnu obaveštajnu službu (Mukhabarat). Pomoću ove dve

¹⁷² Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷³ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2?r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0021%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁴ Wikipedia : 20th century history of Iraq / Republic of Iraq – 1960s - http://en.wikipedia.org/wiki/20th_century_history_of_Iraq, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁵ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁷⁶ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁷ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2?r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0021%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁸ Wikipedia : 20th century history of Iraq / Republic of Iraq – 1960s - http://en.wikipedia.org/wiki/20th_century_history_of_Iraq, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁷⁹ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁰ Library of Congress Country Studies : Iraq / Republican Iraq - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query2?r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0021%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸¹ Wikipedia : 20th century history of Iraq / Republic of Iraq – 1960s - http://en.wikipedia.org/wiki/20th_century_history_of_Iraq, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸² BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

¹⁸³ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁴ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁵ Wikipedia: Saddam Hussein - http://en.wikipedia.org/wiki/Saddam_Hussein, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁶ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁷ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁸ Wikipedia: Saddam Hussein - http://en.wikipedia.org/wiki/Saddam_Hussein, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁸⁹ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstty:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁰ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹¹ Wikipedia: Saddam Hussein - http://en.wikipedia.org/wiki/Saddam_Hussein, pristupljeno 7. decembra 2012.

organizacije Sadam Husein je za vreme svoje vladavine hapsio, protivpravno lišavao slobode i ubijao pripadnike šiitske frakcije islama.¹⁹² Husein, koji je bio sunit, je napadao šite iz razloga što se pribojavao njihove rastuće moći na jugu Iraka, i moguće pobune protiv njega.¹⁹³

Glavna pretnja Baat partiji u Iraku je predstavljala kurdska manjina. Kurdski zahtevi za autonomijom i slobodnim Kurdistanom (oblast na severu Iraka) su eskalirali i 1962.godine su započeli ustanak koji je trajao sve do 1975. godine. Kurdske pobunjenike je predvodio Mustafa al-Barzani, osnivač i vođa Kurdske demokratske partije. Kurdski pobunjenici su uspeali da uspostave kontrolu nad većim delom severa Iraka. Osnov uspeha Kurda je bila podrška od strane Irana koji ih je naoružavao i pružao logističku podršku.^{194 195}

Irak je 1975.godine potpisao sporazum sa Iranom, tzv. Alžirski sporazum. Ovim sporazumom su razrešeni granični sporovi dve zemlje, Irak je odustao od teritorijalnih zahteva prema Iranu, a Iran je prestao da pruža podršku kurdskim pobunjenicima. Nakon što je Iran 1975.godine prestao da šalje pomoć pobunjenicima, Irak je uspeo da povрати kontrolu nad celim regionom koji su kontrolisali kurdski pobunjenici(sever Iraka).^{196 197 198}

Predsedniku Iraka i Baat partije, Hasan al-Bak-u, od 1970. godine je počelo da se pogoršava zdravstveno stanje i Sadam Husein postepeno preuzima svu vlast.^{199 200 201} Sadam Husein je zvanično postao predsednik Iraka 1979.godine, kada je Hasan-al-Bak podneo ostavku zbog bolesti.^{202 203 204 205}

Sadam Husein je 1972.godine izvršio nacionalizaciju iračke naftne industrije (Iraq Petroleum Company - IPC) koja je kontrolisala proizvodnju nafte u Iraku.²⁰⁶ Ovo je bio jako bitan potez, jer se posle nacionalizacije naftne industrije povećala proizvodnja nafte sa 1 milijarde barela u 1972. godini, na količinu od 27 milijardi barela u 1980.godini.^{207 208 209}

¹⁹² Wikipedia: Saddam Hussein - http://en.wikipedia.org/wiki/Saddam_Hussein, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹³ Answers: Why did Saddam Hussein murder Kurds and Shiite Muslims- http://wiki.answers.com/Q/Why_did_Saddam_Hussein_murder_Kurds_and_Shiite_Muslims

¹⁹⁴ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁵ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁶ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁷ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁸ Wikipedia: Iraqi Kurdistan/Second Kurdish Iraqi war and Algiers agreement - http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Kurdistan#Barzani_Revolt_1960.E2.80.931970, pristupljeno 7. decembra 2012.

¹⁹⁹ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰⁰ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰¹ Wikipedia : Iraq / History - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#History>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰² Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰³ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰⁴ Wikipedia : Iraq / History - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#History>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰⁵ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁰⁶ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁰⁷ Infoplease Eyclopedia : History of Iraq / Coups and Conflicts- <http://www.infoplease.com/ce6/world/A0858896.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁰⁸ Wikipedia : Iraq / History - <http://en.wikipedia.org/wiki/Iraq#History>, pristupljeno 7. decembra 2012.

Islamski fundamentalisti predvođeni ajatolahom Rukola Homeinijem (Ayatollah Ruhollah Khomeini), su 1979. godine započeli islamsku revoluciju u Iranu i uspjeli su da preuzmu vlast u Iranu. Nakon toga je Sadam Husein uvideo priliku da ostvari svoje teritorijalne pretenzije prema Iranu. Takođe, Sadam Husein se plašio uticaja šiitskih fundamentalista iz Irana na šiite u Iraku. (Sadam Husein je bio pripadnik sunitskog ogranka islama).^{210 211}

Sadam Husein je obezbedio logističku podršku Jordana, Saudijske Arabije i Kuvajta i 22.septembra 1980. godine je započeo napad na Iran.^{212 213} Rat između Irana i Iraka trajao je od 1980. do 1988. godine.^{214 215}

U početku rata Irak je imao više uspeha i uspeo je da okupira deo teritorije Irana, posebno strateški važnu oblast Kuzestan, (oblast bogata naftom) i tako odseče pristup Irana Šat el Arab reci. Međutim, iranska vojska je uspjela da se konsoliduje do marta 1981.godine i u narednih godinu dana uz pomoć oko 200 000 dobrovoljaca (regrutovanih iz redova iranskog naroda) je uspjela da natera iračku vojsku da se potpuno povuče iz Irana.^{216 217}

Posle povlačenja iračkih snaga 1981.godine i pomeranja balansa snaga u korist Irana, Sjedinjene Američke Države (SAD) su počele da obezbeđuju pomoć Iraku. SAD su obezbeđivale satelitsko izviđanje, oružje, eksplozive, bojne otrove. Takođe se američka mornarica sukobila sa iranskom mornaricom u Arapskom zalivu.^{218 219}

I pored pomoći SAD-a Irak nije uspeo da slomi iranski otpor i rat je stajao na mrtvoj tački sve do 1988.godine kada je potpisano primirje pod pokroviteljstvom UN-a. Rat nije imao pobjednika i svaka strana je zadržala teritorije koje je imala pre rata.^{220 221} Procenjuje se da je broj žrtava u ratu dostigao 1.5 milion.²²²

Dve iračke frakcije kurdskih pobunjenika, Demokratska partija Kurdistana i Patriotska unija Kurdistana su se ujedinile početkom 1987.godine. Kao odgovor na novu pretnju njegovoj vlasti, Sadam Husein je započeo Anfal akciju, koju je predvodio Sadamov rođak, Ali Hassan al-Majid. Anfal akcija je za cilj imala napade na Kurde i druge nearape ne severu Iraka.²²³ U toku dve godine, od februara 1987.godine do kraja 1989.godine, iračke snage su

²⁰⁹ Library of Congress Country Studies : Iraq / The emergence of Saddam Husayn, 1968-79 - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0023%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹⁰ Library of Congress Country Studies: Iraq / The Iraq – Iran Conflict - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0024%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹¹ Wikipedia : Iraq –Iran War - http://en.wikipedia.org/wiki/Iran%E2%80%93Iraq_War, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹² Library of Congress Country Studies: Iraq / The Iraq – Iran Conflict - <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+iq0024%29>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹³ Wikipedia : Iraq –Iran War - http://en.wikipedia.org/wiki/Iran%E2%80%93Iraq_War, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹⁴ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²¹⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²¹⁶ Wikipedia : Iraq –Iran War - http://en.wikipedia.org/wiki/Iran%E2%80%93Iraq_War, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹⁷ Infoplease Eyclopedia : Iran-Iraq War - <http://www.infoplease.com/ce6/history/A0825449.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹⁸ Wikipedia : Iraq –Iran War - http://en.wikipedia.org/wiki/Iran%E2%80%93Iraq_War, pristupljeno 7. decembra 2012.

²¹⁹ Infoplease Eyclopedia : Iran-Iraq War - <http://www.infoplease.com/ce6/history/A0825449.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²²⁰ Wikipedia : Iraq –Iran War - http://en.wikipedia.org/wiki/Iran%E2%80%93Iraq_War, pristupljeno 7. decembra 2012.

²²¹ Infoplease Eyclopedia : Iran-Iraq War - <http://www.infoplease.com/ce6/history/A0825449.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²²² Infoplease Eyclopedia : Iran-Iraq War - <http://www.infoplease.com/ce6/history/A0825449.html>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²²³ Wikipedia: Al-Anfal campaign-http://en.wikipedia.org/wiki/Al-Anfal_Campaign, pristupljeno 30.maja 2013.

pobile između 50 000 i 100 000 Kurda. U vojnim akcijama, iračke trupe nisu pravile razliku između civila i pobunjenika, a u ovim akcijama korišćeni su i bojni otrovi i nervni gas.²²⁴ Usled korišćenja nevnog gasa, iračka Vlada je postala prva Vlada ikada koja je koristila hemijsko oružje protiv svog naroda.²²⁵

Kao posledica Anfal akcije, došlo je do iseljavanja stanovništva sa teritorije severnog Iraka. Posle uspostavljanja zabrane letenja iznad kurdske oblasti 1991.godine, bila je ublažena iračka represija na toj teritoriji i to je omogućilo povratak izbeglog stanovništva.²²⁶

Početak 1990.godine tenzije između Kuvajta i Iraka počinju da rastu. Kuvajt je pružao finansijsku podršku Iraku u Iračko-Iranskom ratu, i početkom 1990. godine dug Iraka prema Kuvajtu je bio oko 30 milijardi dolara. Irak je zatražio od Kuvajta da mu oprostí dug jer Irak stao na stranu Kuvajta u njegovom sukobu sa Iranom (upravo zbog kuvajtske podrške Iraku u Iračko-Iranskom ratu), kao i da smanji proizvodnju nafte i da tako dovede do porasta cena nafte u svetu. Kuvajt je odbio da oprostí dug i ne samo da nije smanjio proizvodnju nafte, već ju je i povećao. Ovo je „razbesnelo“ Sadama Huseina, a kako je većina Iračana smatrala Kuvajt delom Iraka, ovo je dalo Sadamu Huseinu potrebnu podršku za još jedan rat.

227 228

Rano ujutru, 2. avgusta 1990. godine iračke snage su napale Kuvajt,^{229 230 231 232} izazvaši ono što je kasnije nazvano Prvi zalivski rat.²³³ Emir Kuvajta je izbegao u inostranstvo i iračka vojska je okupirala Kuvajt. Kuvajt je pripojen Iraku i postao je devetnaesti okrug Iraka u avgustu 1990. godine.^{234 235}

Savet bezbednosti UN-a je posle iračke okupacije Kuvajta, Rezolucijom 661 iz 1990. godine, uveo ekonomske sankcije Iraku. Ovim sankcijama je uvedena potpuna zabrana trgovine sa Irakom, osim za uvoz hrane i medicinskih potrepština.²³⁶

Pošto Irak ni posle uvođenja ovih sankcija nije prekinuo okupaciju Kuvajta, Savet bezbednosti UN je doneo Rezoluciju 667 iz 1990. godine, kojom je pozvao zemlje članice UN-a da upotrebe sva potrebna sredstva da se okonča iračka okupacija Kuvajta.^{237 238 239 240}

²²⁴ BBC News :Anfal - Campaign against the Kurds - http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/4877364.stm – pristupljeno 7. decembra 2012.

²²⁵ BBC News :Anfal - Campaign against the Kurds - http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/4877364.stm – pristupljeno 7. decembra 2012.

²²⁶ Wikipedia: Irački Kurdistan - http://hr.wikipedia.org/wiki/Ira%C4%8Dki_Kurdistan , pristupljeno 15. decembra 2012.

²²⁷ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²²⁸ U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²²⁹ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²³⁰ U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²³¹ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²³² UN Security Council: Security Council Resolutions/Resolution 661 (1990) of 6 August 1990 - [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/661\(1990\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/661(1990)) , pristupljeno 15. decembra 2012.

²³³ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²³⁴ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²³⁵ U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²³⁶ UN Security Council: Security Council Resolutions/Resolution 661 (1990) of 6 August 1990 - [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/661\(1990\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/661(1990)) , pristupljeno 15. decembra 2012.

Pošto Sadam Husein nije postupio po naredbi UN-a, 17.januara 1991. godine započeta je vojna akcija poznata pod nazivom Pustinjska oluja. U napadu na Irak su učestvovalе vojske iz više od 30 zemalja, najviše vojnika su angažovale Sjedinjene Američke Države (SAD), Velika Britanija i Saudijska Arabija. Tačno 100 sati po početku kopnene invazije na Irak, Predsednik SAD, Džordž Buš, je proglasio primirje 28.februara 1991. godine. Posle proglašenja primirja iračke trupe su se povukle iz Kuvajta, a koalicione trupe iz Iraka.^{241 242 243} Sadam Husein je ostao na vlasti u Iraku. Takođe UN-ove ekonomske sankcije su ostale na snazi.^{244 245} UN-ovom Rezolucijom 687 iz 1991. godine, Iraku je naređeno da uništi sve biološko, nuklearno i hemijsko oružje, takođe je Iraku naređeno da uništi sve rakete dometa većeg od 150 km. Potvrđene su i ekonomske sankcije i lične sankcije prema vođama režima u Bagdadu. Irak je pristao na inspekcije međunarodnih misija koje bi se uverile da se Irak pridržava obaveza.²⁴⁶ Kako je Irak često odbijao da dopusti pristup inspektorima, dolazilo je do bombardovanja iračkih vojnih položaja od strane snaga SAD i Velike Britanije, stacioniranih u Saudijskoj Arabiji.²⁴⁷

Tri najsevernije provincije Iraka, Itaka – Erbil, Duhok i Sulimaniyah, 1991. godine su se našle pod kontrolom Kurdistanske demokratske partije (KDP) i Patriotske unije Kurdistana (PUK). Ove partije zajedno su oformile Kurdistansku regionalnu Vladu (KRG) kao reprezentativno telo faktički nezavisnog regiona Irački Kurdistan koji se nalazi na severu Iraka.²⁴⁸ Posle ustanka Kurda protiv režima Sadama Huseina 1991.godine, Irački Kurdistan postaje faktički nezavisan od Iraka i takvo stanje ostaje do invazije savezničkih snaga na Irak 2003.godine posle čega se Irački Kurdistan integriše u politički sistem Iraka.²⁴⁹ Novim Ustavom Iraka iz 2005.godine Irački Kuridstan je priznat kao federalni entitet u okviru Iraka, međutim ovaj region faktički funkcioniše nezavisno od ostatka Iraka.²⁵⁰ Prema iračkom

²³⁷ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²³⁸ U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²³⁹ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁴⁰ UN Security Council: Security Council Resolutins/Resolution 667 (1990) of 16 September 1990 - [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/667\(1990\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/667(1990)) , pristupljeno 15. decembra 2012.

²⁴¹ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁴² U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁴³ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁴⁴ Infoplease Encyclopedia : Kuwait / Iraq Invades Kuwait <http://www.infoplease.com/ipa/A0107694.html?pageno=3> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁴⁵ U.S. Library of Congress : Persian Gulf War - <http://countrystudies.us/persian-gulf-states/32.htm> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁴⁶ United Nations : Security Council Resolution 687, 8 April 1991 - <http://www.fas.org/news/un/iraq/sres/sres0687.htm>

²⁴⁷ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The UN Steps In With Sanctions and Weapons Inspections <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=5> ,pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁴⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁴⁹ Wikipedia: Iraqi Kurdistan-http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Kurdistan , pristupljeno 24.jula 2013.

²⁵⁰ Constitution of Iraq: Section 5 Powers of the regions, Chapter 1, Article 121- http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=230000

Ustavu Irački Kurdistan ima svoju vojsku, a po zakonu je zabranjeno da iračke vojne snage ulaze na teritoriju Iračkog Kurdistanu.²⁵¹

Irački Kurdistan je organizovan kao parlamentarna demokratija, sa Regionalnim većem koje čini 111 članova. Trenutni predsednik Kurdistske regionalne Vlade je Masud Barzani, koji je stupio na funkciju 2005. godine, a reizabran 2009. godine.²⁵²

UN je Rezolucijom 986 iz 1995.godine umanjile sankcije uvedene Iranu (1990.godine) i na taj način omogućile delimičan nastavak izvoza iračke nafte, kako bi se nabavila hrana i lekovi (takozvani program "nafta za hranu").^{253 254}

Takođe u tom periodu su održani predsednički izbori u Iraku. Dotadašnji predsednik Iraka, Sadam Husein, je u oktobru 1995. godine pobedio na referendumu i obezbedio mesto predsednika Iraka još 7 godina.²⁵⁵

U oktobru 1998. godine, Irak je prekinuo saradnju sa Specijalnom komisijom UN za nadzor uništavanja iračkog oružja za masovno uništenje (UNSCOM).²⁵⁶ U decembru 1998. godine posle povlačenja UN osoblja iz Bagdada, Amerika i Britanija su otpočele bombardovanje Iraka, sa namerom da unište programe nuklearnog, hemijskog i biološkog oružja. Ta operacija nazvana je "Operacija pustinjska lisica".²⁵⁷

Napetost između Iraka i SAD zbog odsustva potpune saradnje Iraka u pogledu uništenja oružja za masovno uništenje i nedopuštanja pristupa UN-ovim posmatračima teritoriji Iraka, se pogoršala posle napada na Svetski trgovinski centar u Njujorku 11. septembra 2001. godine od strane terorističke organizacije Al Kaida. Tadašnji predsednik SAD, Džordž Buš Mlađi, je smatrao da Irak krije oružje za masovno uništenje, te je tvrdio i da Irak razvija program nuklearnoga naoružanja. Džordž Buš Mlađi je takođe tvrdio da irački predsednik, Sadam Husein, saraduje sa Al Kaidom. Zbog svih ovih tvrdnji Buš je insistirao da UN odobri vojnu akciju protiv Iraka.^{258 259}

UN-ova posmatračka misija krajem januara 2003. godine saopštila je da Irak i dalje ne saraduje u potpunosti sa UN-ovom misijom i da Irak nije okončao proces uništenja svih

²⁵¹ Wikipedia: Iraqi Kurdistan/ Military-http://en.wikipedia.org/wiki/Iraqi_Kurdistan , pristupljeno 26.jula 2013.

²⁵² Wikipedia: Irački Kurdistan - http://hr.wikipedia.org/wiki/Ira%C4%8Dki_Kurdistan , pristupljeno 15. decembra 2012.

²⁵³ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁵⁴ UN Security Council: Security Council Resolutions/Resolution 986 (1995) of 14 April 1995 - [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/986\(1995\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/986(1995)) , pristupljeno 15. decembra 2012.

²⁵⁵ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁵⁶ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁵⁷ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763> , pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁵⁸ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The U.S. Launches War in Iraq <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=6> , pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁵⁹ CNN : U.S. launches cruise missiles at Saddam, March 20, 2003 - <http://www.cnn.com/2003/WORLD/meast/03/19/sprj.irq.main/> , pristupljeno 7. decembra 2012.

oružja za masovno uništenje.²⁶⁰ Ovaj izveštaj su SAD iskoristile kao povod i obrazloženje za vojnu akciju protiv Iraka, pod nazivom Operacija iračka sloboda.²⁶¹

Napad na Irak je započeo 20. marta 2003. godine. U napadu su učestvovala vojna snaga SAD-a, u koaliciji sa nekoliko saveznika između ostalih Velika Britanija, jednim imenom nazvane Međunarodne koalicione snage.^{262 263 264}

Međunarodne snage su zauzele Bagdad 9. aprila 2003. godine,^{265 266} a cela akcija je okončana 1. maja 2003. godine okupacijom Iraka od strane međunarodnih snaga.²⁶⁷ Time je okončana vladavina Baat-ista u Iraku.²⁶⁸ Predsednik Iraka, Sadam Husein, je uhapšen 14. decembra 2003. godine u iračkom gradu Tikritu.²⁶⁹ U julu 2003. godine, u gradu Mosulu ginu Sadamovi sinovi Uday (Uday) i Kusaj (Qusay).^{270 271} Bivšem iračkom predsedniku, Sadamu Huseinu, je suđeno u iračkom Specijalnom sudu i pogubljen je 30. decembra 2006. godine.²⁷²

Posle pada Sadamovog režima, većina šiitskog stanovništva Iraka, koje je u velikoj meri bilo isključeno iz vlasti za vreme njegove vladavine, bilo je optimistično. Međutim, optimizam je prešao u očaj, kada su pobunjeničke grupe - uglavnom ogorčeni suniti, otpušteni vojni oficiri i pristalice bivšeg režima Sadama Huseina – tokom 2003. godine otpočele da sprovode sve krvavije kampanje bombaških napada.²⁷³

Nastali bezbednosti vakum u zemlji, nakon pada Sadama Huseina 2003. godine, doveo je i do rasprostranjenih pljačkanja, oštećenja infrastrukture i stalne nestašice vode i struje.^{274 275} Vodile su se borbe između međunarodnih koalicionih snaga i ljudi lojalnih bivšem

²⁶⁰ United Nations - Security Council Sixteenth quarterly report on the activities of the United Nations Monitoring, Verification and Inspection Commission in accordance with paragraph 12 of Security Council resolution 1284 (1999), 27. February 2004. - http://www.un.org/Depts/unmovic/new/documents/quarterly_reports/s-2004-160.pdf, pristupljeno 15. decembra 2012.

²⁶¹ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The U.S. Launches War in Iraq <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=6>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁶² UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 24

²⁶³ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The U.S. Launches War in Iraq <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=6>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁶⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁶⁵ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The U.S. Launches War in Iraq <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=6>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁶⁶ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁶⁷ Infoplease Encyclopedia : Iraq / The U.S. Launches War in Iraq <http://www.infoplease.com/ipa/A0107644.html?pageno=6>, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁶⁸ Wikipedia: History of Iraq (2003-2011) - http://en.wikipedia.org/wiki/Post-invasion_Iraq,_2003%E2%80%93present#Military_occupation, pristupljeno 14. decembra 2012

²⁶⁹ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁷⁰ BBC News Mid-East: Iraq profile/Timeline - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-14546763>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁷¹ Wikipedia: History of Iraq (2003-2011) /Insurgency begins - http://en.wikipedia.org/wiki/Post-invasion_Iraq,_2003%E2%80%93present#Military_occupation, pristupljeno 14. decembra 2012

²⁷² UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 24

²⁷³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 24

²⁷⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁷⁵ Wikipedia: History of Iraq (2003-2011) /Fall of Saddam Hussein's regime- http://en.wikipedia.org/wiki/Post-invasion_Iraq,_2003%E2%80%93present#Military_occupation, pristupljeno 14. decembra 2012

režimu. Takođe, umešan je bio i veliki broj sunita, šiitskih milicija i stranih džihadista.²⁷⁶ Nasilje između verskih grupa i etničko nasilje je bilo široko rasprostranjeno u Iraku tokom 2003.godine.^{277 278}

Nakon zauzimanja Iraka, 2003.godine međunarodne trupe su osnovale Privremenu koalicionu upravu (Coalition Provisional Authority – CPA) da upravlja zemljom.^{279 280 281 282} Iračka vojska je raspuštena i članovi Baat partije su sprečeni da učestvuju u radu Vlade ili bezbednosnih snaga.²⁸³ CPA je predstavljala telo oformljeno sa ciljem da privremeno upravljanja Irakom, te ovlašćenjem da rukovodi, nadgleda i pomaže u obnovi zemlje. CPA je bila sastavljena od predstavnika okupacionih snaga i predstavnika lokalnog stanovništva.^{284 285} Privremena koaliciona uprava je donela 8. marta 2004. godine Prelazni administrativni Zakon, koji je imao ulogu privremenog Ustava Iraka.²⁸⁶ U junu 2004.godine CPA je prenela vlast na Privremenu iračku Vladu (Iraqi interim government).^{287 288 289 290}

Privremena iračka Vlada se sastojala od predsednika (Gazi al-Javar), premijera (Ijad al-Alavi) i od Vlade sastavljene od 26 ministara. Privremena iračka Vlada je imala tri osnovna zadatka. Prvo: da sazove izbore za privremenu Narodnu skupštinu. Drugo: da obezbedi izradu nacrtu novoga Ustava i treće da obezbedi održavanje referenduma za potvrdu tog Ustava.^{291 292}

Privremena iračka Vlada je zamenjena Prelaznom iračkom Vladom u maju 2005. godine, posle održanih parlamentarnih izbora u januaru 2005. godine, kada je izabrana

²⁷⁶UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 24

²⁷⁷UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 24

²⁷⁸Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁷⁹Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁸⁰Global Security : Iraq Reconstruction – Introduction - http://www.globalsecurity.org/military/ops/iraq_recon_intro.htm, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁸¹Wikipedia: History of Iraq (2003-2011) - http://en.wikipedia.org/wiki/Post-invasion_Iraq_2003%E2%80%93present#Military_occupation, pristupljeno 14. decembra 2012

²⁸²Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁸³Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁸⁴Global Security : Iraq Reconstruction – Introduction - http://www.globalsecurity.org/military/ops/iraq_recon_intro.htm, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁸⁵Wikipedia - The Coalition Provisional Authority - http://en.wikipedia.org/wiki/Coalition_Provisional_Authority, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁸⁶Congressional Research Service : Iraq: Post-Saddam Governance and Security, October 28, 2009 - <http://www.fas.org/sfp/crs/mideast/RL31339.pdf>, str 10

²⁸⁷Global Security : Iraq Reconstruction – Introduction - http://www.globalsecurity.org/military/ops/iraq_recon_intro.htm, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁸⁸Wikipedia - The Coalition Provisional Authority - http://en.wikipedia.org/wiki/Coalition_Provisional_Authority, pristupljeno 7. decembra 2012.

²⁸⁹Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 1

²⁹⁰Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁹¹Congressional Research Service - Iraq: Post-Saddam Governance and Security, October 28, 2009 - <http://www.fas.org/sfp/crs/mideast/RL31339.pdf>, str 10 i 11

²⁹²CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

Prelazna nacionalna skupština Iraka (Transitional National Assembly - TNA).²⁹³ Godinu dana kasnije 2006.godine, aktuelna Vlada Iraka je preuzela vlast.²⁹⁴

Iračani su na referendumu održanom u oktobru 2005. godine, odobrili novi Ustav Iraka,^{295 296 297 298} i u skladu sa njim, u decembru 2005.godine izabrali 275 članova Predstavničkog saveta (Council of Representatives - COR).^{299 300 301} COR je odobrio većinu ministara u maju 2006. godine, stvarajući prvu iračku ustavnu Vladu za skoro pola veka,^{302 303} a premijer Iraka postaje Nur Al Maliki (Nuri al-Maliki).³⁰⁴

Poslednji parlamentarni izbori u Iraku su održani u martu 2010. godine,^{305 306 307 308} na kojima je izabrano 325 poslanika u proširenom COR.^{309 310}

Međutim, usled rezultata izbora koji su bili ujednačeni i bez jasnog pobjednika izbora, formiranje vlasti u Iraku je bilo otežano. Nedugo zatim, 10. novembra 2010. godine, postignut je Erbil sporazum („Irbil Agreement“ – nazvan po oblasti Irbil u regionu Iračkog Kurdistanu gde je sastanak održan i sporazum potpisan) o podeli vlasti između šiitski, sunitskih i kurdskih predstavnika. Prema ovom sporazumu Al Maliki, koji je šiit, ostao je premijer Iraka, Džalal Talebani (Jalal Talebani), Kurd, je ostao predsednik Iraka, a predsednik parlamenta postao je sunit dr. Osami Al Nujaifi (Usama Al-Nuajifi).^{311 312}

²⁹³ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁹⁴ Wikipedia: History of Iraq (2003-2011) - http://en.wikipedia.org/wiki/Post-invasion_Iraq_2003%E2%80%93present#Military_occupation, pristupljeno 14. decembra 2012

²⁹⁵ Congressional Research Service - Iraq: Post-Saddam Governance and Security, October 28, 2009 - <http://www.fas.org/sgp/crs/mideast/RL31339.pdf>, str 10 i 11

²⁹⁶ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

²⁹⁷ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

²⁹⁸ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

²⁹⁹ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁰⁰ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 3

³⁰¹ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

³⁰² CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁰³ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 1

³⁰⁴ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

³⁰⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁰⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁰⁷ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 7

³⁰⁸ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

³⁰⁹ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html>, pristupljeno 10. decembra 2012.

³¹⁰ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 9

³¹¹ Foreign & Commonwealth Office: Iraq Country Information/Politics - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=politics>, pristupljeno 10. decembra 2012.

Novoizabrani Parlament Iraka je u novembru 2010. godine reizabrao Jalala Talabania za predsednika Iraka,³¹³ a nova Vlada je odobrena u decembru 2010. godine.^{314 315}

U junu 2009. godine Međunarodne snage u Iraku (MNF) su se povukle iz Iraka.³¹⁶ U avgustu 2009. godine Vašington je najavio kraj borbenim operacijama u Iraku, pošto je broj američkih trupa u Iraku tada bio manji od 50 000.^{317 318} U decembru 2010. godine Ujedinjene nacije su zvanično prekinule stranu okupaciju Iraka i vratile zemlji njen suverenitet. U januaru 2011. godine međunarodne snage (MNF) su deaktivirane i američke trupe u Iraku su postale jedina strana snaga u zemlji.³¹⁹ Poslednje britanske trupe napustile su Irak u maju 2011. godine.³²⁰

Prema sporazumu američkih snaga sa iračkom Vladom, američke trupe su trebale da ostanu u Iraku do kraja 2011. godine.^{321 322 323} Skoro devet godina od početka Drugog zalivskog rata u Iraku (2003. godine), američke vojne snage konačno su se povukle iz Iraka 18. decembra 2011. godine.^{324 325 326 327}

Inspirisani ustancima koji su se odvijali u Tunisu i Egiptu za vreme „arapskog proleća“ početkom 2011. godine, hiljade Iračana demonstriralo je u većim gradovima.^{328 329} Oni su demonstrirali protiv korupcije, nezaposlenosti, nedostatka javnih službi, kao i za veća građanska i politička prava.^{330 331 332} Protesti su se odvijali i u regionu Iračkog Kurdistanu,

³¹² Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 12 i 13

³¹³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³¹⁴ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³¹⁵ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³¹⁶ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 56

³¹⁷ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

³¹⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³¹⁹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

³²⁰ Foreign & Commonwealth Office: Iraq/History - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=history>, pristupljeno 12. decembra 2012.

³²¹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

³²² Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

³²³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³²⁴ CIA The World Factbook: Iraq/Introduction - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³²⁵ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

³²⁶ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

³²⁷ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 16

³²⁸ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

³²⁹ Wikipedia: 2011 Iraqi protests - http://en.wikipedia.org/wiki/2011_Iraqi_protests , pristupljeno 15. decembra 2012.

³³⁰ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

³³¹ Wikipedia: 2011 Iraqi protests - http://en.wikipedia.org/wiki/2011_Iraqi_protests , pristupljeno 15. decembra 2012.

naročino u gradu Sulaimaniya, gde su ljudi takođe protestovali protiv korupcije i zahtevali političke reforme.³³³

Kao odgovor na kurdske gerilske napade na Tursku i Iran, koje su kurdski pobunjenici izvršavali sa teritorije Iraka tokom 2011.godine, Turska i Iran su u avgustu i oktobru 2011. godine izvršile su prekogranične napade u severnom Iraku, na osumnjičene gerilske mete kurdskih pobunjenika. Ovo su bili prvi takvi napadi od 2008. godine, međutim nisu doveli do ozbiljnijih nemira u regionu.³³⁴

Političko-pravni sistem

Sadašnji političko pravni sistem Iraka je zasnovan na Ustavu koji je stupio na snagu 15.oktobra 2005. godine.^{335 336 337} Prema Ustavu, Irak je organizovan kao Savezna Republika, sa parlamentarnim oblikom vlasti.^{338 339 340 341}

Region Irački Kurdistan, koji se nalazi na severu Iraka je po Ustavu Iraka autonomni region, i ima poseban politički poredak u odnosu na Irak, sa sopstvenom zastavom, vojnim snagama i jezikom.^{342 343} Faktički ovaj region funkcioniše nezavisno od ostatka Iraka jer ima svoju Vladu, Parlament, bezbednosne snage, a iračkim vojnicima je zabranjeno da uđu na teritoriju Iračkog Kurdistanu.³⁴⁴

Federalna izvršna vlast Iraka podeljena je između Vlade, koju čine premijer i Savet ministara, i predsednika države.³⁴⁵ Federalna zakonodavna vlast pripada Predstavničkom savetu i Federalnom veću.³⁴⁶ Federalna sudska vlast sastoji se od Visokog saveta sudstva, Vrhovnog suda, Kasacionog suda, javnog tužilaštva, Nadzorne pravosudne komisije i drugih sudova,^{347 348} kao što je na primer Centralni krivični sud.³⁴⁹

³³² United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf> , str 257

³³³ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Kurdistan region of Iraq - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

³³⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Overview - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³³⁵ U.S. State Department : Background Note: Iraq /Profile - <http://www.state.gov/outofdate/bgn/iraq/196734.htm>, pristupljeno 7. decembra 2012.

³³⁶ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf -

³³⁷ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³³⁸ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 1.

³³⁹ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁴⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Executive summary, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

³⁴¹ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁴² Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁴³ Constitution of Iraq: Section 5 Powers of the regions, Chapter 1, Article 117- http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=230000

³⁴⁴ Constitution of Iraq: Section 5 Powers of the regions, Chapter 1, Article 121- http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=230000

³⁴⁵ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁴⁶ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁴⁷ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

Predsednik Iraka je šef države.³⁵⁰ Predsednikov mandat traje četiri godine i ista osoba može biti birana samo dva puta na poziciju predsednika.^{351 352}

U Iraku ne postoji izborna demokratija.³⁵³ Predsednika Iraka bira Donji dom Parlamenta.^{354 355 356 357} Predsednik se bira dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova Donjeg doma Parlamenta.³⁵⁸

Predsednik Iraka nema velika ovlašćenja. Predsednik obavlja dužnosti vrhovnog zapovednika oružanih snaga, ali samo za počasne i ceremonijalne svrhe³⁵⁹ (stvarni zapovednik oružanih snaga je premijer Iraka),³⁶⁰ potpisuje međunarodne sporazume, akredituje ambasadore, donosi predsedničke uredbе i potvrđuje smrtne kazne.³⁶¹

Sadašnji predsednik Iraka je Đalal Talabani (Jalal Talabani). On je prvi put izabran na tu funkciju 6. aprila 2005. godine.^{362 363} Posle usvajanja novog Ustava 2005.godine, Đalal Talabani je na osnovu njega izabran na novi mandat 22.aprila 2006. godine,³⁶⁴ a reizabran je od strane parlamenta 11. novembra 2010. godine.^{365 366} Talabani je lider značajne kurdske partije Patriotska unija Kurdistana i prvi je Kurd koji je postao predsednik Iraka.³⁶⁷

Premijer Iraka je direktno ovlašćen da vodi izvršnu vlasti,^{368 369} formira kabinet, tj. Ministarski savet,^{370 371} kreira opšti smer politike Iraka, komanduje oružanim snagama, kontroliše i usmerava rad ministarstava, predsedava sastancima Ministarskog saveta.³⁷²

³⁴⁸ CIA The World Factbook: Irak/Government/Legislative branch - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁴⁹ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁵⁰ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - §67.

³⁵¹ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 72.

³⁵² CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁵³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁵⁴ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁵⁵ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 70.

³⁵⁶ Wikipedia – President of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/President_of_Iraq - pristupljeno 25. oktobar 2011. godine

³⁵⁷ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁵⁸ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 70.

³⁵⁹ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 73.

³⁶⁰ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 78.

³⁶¹ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 73.

³⁶² Wikipedia : Jalal Talabani / Presidency - http://en.wikipedia.org/wiki/Jalal_Talabani - pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁶³ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁶⁴ Wikipedia : Jalal Talabani / Presidency - http://en.wikipedia.org/wiki/Jalal_Talabani - pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁶⁵ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁶⁶ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 11

³⁶⁷ Wikipedia : Jalal Talabani / Presidency - http://en.wikipedia.org/wiki/Jalal_Talabani - pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁶⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁶⁹ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁷⁰ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁷¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁷² UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 78.

Sadašnji premijer Iraka je Nuri al-Maliki,^{373 374 375} lider islamske Dava partije (Islamic Dawa Party.)³⁷⁶ koji je započeo svoj drugi premijerski mandat 21. decembra 2010. godine.^{377 378} Nuri al-Maliki je pripadnik šiitskog ogranka islama.³⁷⁹

Ministarski savet na čelu sa premijerom predstavlja Vladu Iraka i ima ovlašćenja izvršne vlasti. Stranka ili koalicija koja predstavlja većinu u donjem domu Parlamenta, predlaže mandatara predsedniku Iraka.³⁸⁰ Predsednik Iraka ovlašćuje mandatara da u roku od 30 dana sastavi Ministarski savet i da imenuje zamenike premijera.^{381 382}

Zakonodavno telo Iraka na federalnom nivou je dvodomi Parlament koji se sastoji od Saveta predstavnika (Donji dom) i od još neoformljenog Federalnoga saveta (Gornji dom).³⁸³

Savet predstavnika reprezentuje sve građane Iraka i broj članova je određen tako da na svakih 100 000 građana Iraka dođe jedan poslanik.³⁸⁴ Trenutno Savet predstavnika se sastoji od 325 poslaničkih mesta.³⁸⁵ Poslanicama Donjeg doma mandati traju četiri godine.^{386 387}

Federalni savet predstavlja Federalne regione i provincije koje nisu organizovane u regione. U Ustavu Iraka nije naveden sastav ni funkcije Federalnoga saveta, već je navedeno da će to pitanje biti uređeno zakonom.^{388 389} Do danas zakon koji bi definisao funkcije i sastav Federalnoga saveta nije donesen, tako da Federalni savet nije oformljen.³⁹⁰

Poslednji parlamentarni izbori u Iraku održani su 7. marta 2010, na kojima je izabrano 325 članova Saveta predstavnika.^{391 392 393} Rezultati izbora obezbedili su 91 mesto za partiju

³⁷³ CIA The World Factbook: Iraq/Government - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁷⁴ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Executive summary, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

³⁷⁵ Wikipedia: Nouri al-Maliki - http://en.wikipedia.org/wiki/Nouri_al-Maliki , pristupljeno 15. decembra 2012.

³⁷⁶ Wikipedia: Nouri al-Maliki - http://en.wikipedia.org/wiki/Nouri_al-Maliki , pristupljeno 15. decembra 2012.

³⁷⁷ Wikipedia: Nouri al-Maliki - http://en.wikipedia.org/wiki/Nouri_al-Maliki , pristupljeno 15. decembra 2012.

³⁷⁸ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 13

³⁷⁹ Wikipedia: Nouri al-Maliki - http://en.wikipedia.org/wiki/Nouri_al-Maliki , pristupljeno 15. decembra 2012.

³⁸⁰ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁸¹ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 76.

³⁸² Wikipedia : Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq#Council_of_Ministers pristupljeno 15. decembra 2012.

³⁸³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁸⁴ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 48. i § 49. tačka 1.

³⁸⁵ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁸⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

³⁸⁷ CIA The World Factbook: Irak/Government/Legislative branch - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁸⁸ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 65.

³⁸⁹ CIA The World Factbook: Irak/Government/Legislative branch - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁹⁰ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 65.

³⁹¹ CIA The World Factbook: Irak/Government/Legislative branch - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁹² Foreign & Commonwealth Office: Iraq Country Information/Politics - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=politics> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁹³ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 9

Irački nacionalni pokret, koju vodi bivši premijer Ayad Allawi, i 89 mesta za Koaliciju pravne države, koju vodi aktuelni premijer Nouri al-Maliki.³⁹⁴ ³⁹⁵ Novi parlament je započeo sa radom 14. juna 2010. godine, a nova vlast je formirana 11. novembra 2010. godine,³⁹⁶ ³⁹⁷ nakon primene „Erbil“ sporazuma.³⁹⁸ (Videti odeljak: Istorijско-politički razvoj, str. 20)

Poslednji lokalni izbori u Iraku su održani 31. januara 2009. godine.³⁹⁹

Sudski sistem Iraka se deli na sudove na nivou regija i provincija i na federalne sudove.

Na nivou provincija i regija postoje prvostepeni sudovi koji se dele po nadležnosti na: Krivične sudove, Građanske sudove i Sud za statusna pitanja. Na nivou provincija i regija u drugom stepenu sude Žalbeni sudovi. Najviši sud na nivou provincija i regija je Kasacioni sud.⁴⁰⁰

Najviši sud na federalnom nivou u Iraku je Vrhovni federalni sud. Vrhovni federalni sud se sastoji od devet sudija,⁴⁰¹ i nadležan je za odlučivanje o ustavnosti i zakonosti pravnih akata, vrši tumačenje značenja odredbi Ustava, odlučuje u slučaju sukoba organa Federacije i regije ili provincije. Odlučuje u slučaju optužbe protiv predsednika Iraka, premijera ili nekog od članova Ministarskog saveta.⁴⁰²

Visoki savet pravosuđa je zadužen za kontrolu rada pravosuđa, imenovanje predsednika Vrhovnog federalnog suda i za imenovanje sudija Federalnog kasacionog suda.⁴⁰³

Najvažniji politički subjekti u Iraku su: UIA koalicija, koja obuhvata najveći deo iračkih šiitskih političkih grupa od kojih su najvažnije Islamski vrhovni savet Iraka (Islamic Supreme Council of Iraq – SCIRI) koju predvodi Abdul Aziz al Hakim, i Dawa partija trenutnog premijera Nouri al Malikia. Dve najvažnije stranke Kurdistanske alijanse su Demokratska stranka Kurdistana (KDP), čiji je lider Massoud Barzani predsednik regionalne Vlade Kurdistana i Partijska unija Kurdistana (PUK), čiji je vođa Jalal Talibani, predsednik Iraka.⁴⁰⁴

Bezbednosna situacija

³⁹⁴ Wikipedia: Politics of Iraq/Iraqi parliamentary election, 2010 - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁹⁵ Foreign & Commonwealth Office: Iraq Country Information/Politics - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=politics> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁹⁶ Wikipedia: Politics of Iraq/Iraqi parliamentary election, 2010 - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

³⁹⁷ Congressional Research Service: Iraq: Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012 - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 11

³⁹⁸ Foreign & Commonwealth Office: Iraq Country Information/Politics - <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/country-profile/middle-east-north-africa/iraq?profile=politics> , pristupljeno 10. decembra 2012.

³⁹⁹ Wikipedia: Politics of Iraq - http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Iraq , pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁰⁰ Library of Congress : Federal Research Division Country Profile: Iraq <http://memory.loc.gov/frd/cs/profiles/Iraq.pdf> - pristupljeno 10. decembra 2012. str 19

⁴⁰¹ UN - Iraq - Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf § 92. tačka 2.

⁴⁰² UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 93.

⁴⁰³ UN - Iraq – Constitution of Republik Iraq - http://www.uniraq.org/documents/iraqi_constitution.pdf - § 90. i 91.

⁴⁰⁴ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/The first round of Iraqi Governments and elections- http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

Iako su iračke snage uz podršku USF (američkih snaga) preuzele kontrolu nad bezbednošću zemlje,⁴⁰⁵ povlačenje američkih trupa iz Iraka u decembru 2011. godine uticalo je na destabilizaciju bezbednosne situacije.^{406 407 408} Nivo nasilja u Iraku i dalje je veoma visok.^{409 410} Prema procenama UN, broj napada u Iraku se povećao za 36% od marta do juna 2012. godine.⁴¹¹

Tenzije su se tokom 2012. godine u Iraku su se povećali međuveriskik napadi između šiita i sunita.⁴¹²

Učestali su napadi sunitskih pobunjeničkih grupa, kojima ciljaju šiitsku zajednicu ili šiitska okupljanja.⁴¹³ Ogranak terorističke organizacije Al Kaida, Al Kaida u Iraku (Al Qa'ida in Iraq-AQI) i dalje sprovode bombaške i ciljane napade i dalje pokušavaju da pokrenu nove sunitno-šiitske borbe.⁴¹⁴

Međutim, napade trpe i Sinovi Iraka (Sons of Iraq – SOI) i njihove porodice.^{415 416 417} Organizacija Sinovi Iraka je sunitaska organizacija koja saraduje sa Vladom Iraka.^{418 419} Organizacija Sinovi Iraka nastala je 2005.godine u Anbar provinciji, kao oružana grupa koja se zajedno sa bezbednosnim snagama Iraka bori protiv terorističke organizacije Al Kaida.^{420 421}

⁴⁰⁵ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴⁰⁶ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁰⁷ BBC News Mid-East: Iraq attacks: September 'deadliest month for two years' - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19790480>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁴⁰⁸ BBC News Middle East : Iraq attacks in Haditha 'kill 27 policemen' 5 March 2012 -<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17255047>, pristupljeno 17. decembra 2012.

⁴⁰⁹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴¹⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴¹¹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴¹² Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/The underlying causes of violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴¹³ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴¹⁴ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 58

⁴¹⁵ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 21 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴¹⁶ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴¹⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 12

⁴¹⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴¹⁹ Wikipedia: osns of Iraq- http://en.wikipedia.org/wiki/Sons_of_Iraq, pristupljeno 30.maja 2013.

⁴²⁰ Wikipedia: osns of Iraq- http://en.wikipedia.org/wiki/Sons_of_Iraq, pristupljeno 30.maja 2013.

⁴²¹ Institute for the study of war: Uncertain future for the soon on Iraq-<http://www.understandingwar.org/report/uncertain-future-sons-iraq>, pristupljeno 30.maja 2013.

Od januara do aprila 2012. godine, najmanje 73 vladinih zvaničnika, uključujući i neke SOI komandante, su bili ubijeni.⁴²²

Napadi pobunjeničkih grupa i terorističkih organizacija u Iraku su usmereni protiv civila i civilnih objekata, protiv iračkih bezbednosnih snaga, uključujući i namerno ciljanje javnih funkcionera, sudija, verskih ličnosti, profesora i članova manjina,^{423 424} novinara, aktivista za ljudska prava, prodavaca alkohola.⁴²⁵

Napadi na iračke snage bezbednosti, naročito na policiju, su često politički motivisani,⁴²⁶ usmereni na podrivanje poverenja javnosti da iračke snage mogu da održe bezbednost u zemlji.^{427 428}

Najčešći metodi napada od strane pobunjenika i terorističkih grupa u Iraku su napadi improvizovanim eksplozivnim napravama (IED) i improvizovanim eksplozivnim napravama na vozilima (VBIED). Česte su i eksplozije bombi na javnim mestima^{429 430} i ispred policijskih stanica.⁴³¹

Jedan od krvavijih dana bio je 22. decembar 2011. godine, kada je širom Iraka izvršeno preko 20 napada eksplozivnim napravama, usled kojih je ubijeno preko 60 civila.⁴³²

⁴²² Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 21 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴²³ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴²⁴ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 12

⁴²⁵ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 12

⁴²⁶ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴²⁷ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴²⁸ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴²⁹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴³⁰ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴³¹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴³² Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 20 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴³³ ⁴³⁴ Napadi su izvršeni u blizini pijaca, prodavnica, kafića. ⁴³⁵ ⁴³⁶ U talasu nasilja tog dana, izvršen je i samoubilački napad na vladinu zgradu u Bagdadu, koji je usmratio 32 ljudi.⁴³⁷

Ciljana ubistva su takođe raširena u Iraku,⁴³⁸ ⁴³⁹ a usmerena su na državne službenike, plemenske vođe i vođe zajednica, pripadnike sudstva.⁴⁴⁰

Civili u Iraku i dalje u velikom broju stradaju od izvršenih napada od strane oružanih opozicionih grupa i kriminalnih bandi,⁴⁴¹ i terorističkih organizacija kao što je Al Kaida u Iraku.⁴⁴²

Motivi napada su različiti. Neki napadi su sektaški i oni ciljaju pripadnike određenih verskih zajednica, njihova naselja i verske objekte kao što su džamije i crkve.⁴⁴³ ⁴⁴⁴ Na primer, 29. avgusta 2011. godine najmanje 29 ljudi je poginulo u napadu bombaša samoubice na Um al-Qura džamiju, najveći sunitku džamiju u Bagdadu.⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶

Bezbednosna situacija u Kurdistanskoj regiji (regionu Irački Kurdistan) je bolja od one u ostatku Iraka.⁴⁴⁷ Ali su česti sukobi kurdskih i centralnih vlasti Iraka, pa i otvorene borbe, naročito u Mosulu i Ninewa oblastima.⁴⁴⁸

Bezbednosne snage:

⁴³³ CNN: Wave of attacks kills dozens amid Iraq's upheaval, December 23, 2011 - <http://edition.cnn.com/2011/12/22/world/meast/iraq-violence/index.html>, pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴³⁴ USA Today: Bombs raise fears of sectarian war in Iraq - <http://usatoday30.usatoday.com/news/world/iraq/story/2011-12-22/Baghdad-Iraq-bombings/52152872/1> pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴³⁵ CNN: Wave of attacks kills dozens amid Iraq's upheaval, December 23, 2011 - <http://edition.cnn.com/2011/12/22/world/meast/iraq-violence/index.html>, pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴³⁶ USA Today: Bombs raise fears of sectarian war in Iraq - <http://usatoday30.usatoday.com/news/world/iraq/story/2011-12-22/Baghdad-Iraq-bombings/52152872/1> pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴³⁷ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 20 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴³⁸ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴³⁹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁴⁰ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴⁴¹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴⁴² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁴³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴⁴⁴ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁴⁵ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Abuses by armed groups - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁴⁶ Guardian: Baghdad suicide bomber kills 29 in attack on Sunni mosque, 29 August 2011 - <http://www.guardian.co.uk/world/2011/aug/29/baghdad-suicide-bomber-kills-29>, pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴⁴⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 12

⁴⁴⁸ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

Iračke snage bezbednosti (Iraq Security Forces - ISF) obuhvataju bezbednosne snage pod delokrugom Ministarstva unutrašnjih poslova Iraka (MOI) i vojne snage pod delokrugom Ministarstva odbrane (MO). Snage pod MOI su iračka policija, iračka Federalna policija, granična policija Iraka, naftna policija i Ustanove službe zaštite (FPS). Vojne snage pod MO obuhvataju iračku vojsku (AI), vazduhoplovstvo, mornaricu, odeljenje za trening i podršku.⁴⁴⁹

U delu Iraka koji je pod kontrolom centralne vlasti (deo Iraka bez regiona Irački Kurdistan), kancelarija premijera ima kontrolu nad Ministarstvom odbrane, vojnom komandnom strukturom i obaveštajnim službama. Kancelarija premijera ima i mogućnost da kontroliše budžet i Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova.⁴⁵⁰ Dakle, i policija i druge službe bezbednosti su pod kontrolom premijera.⁴⁵¹

Iračke vojne snage nemaju kontrolu nad autonomnim regionom Irački Kurdistan koji ima svoju zasebnu vojsku.^{452 453} Region Irački Kurdistan ima svoje bezbednosne snage,^{454 455} kojima održava vojnu i policijsku kontrolu u oblastima na severu Iraka i duž granice sa oblasti pod kontrolom centralne vlasti.^{457 458} Zabranjeno je da iračke vojne snage ulaze na teritoriju Iračkog Kurdistanu.⁴⁵⁹

Bezbednosne snage regiona Irački Kurdistan (kurdska milicija) su sastavljene od boraca poznatih kao Pešmerge (Peshmerga).^{460 461} Kurdistansku miliciju nadzire Ministarstvo za Pešmerga poslove, a Kurdistanska regionalna Vlada - KRG deluje kao ministarstvo odbrane.⁴⁶²

Civilne žrtve:

⁴⁴⁹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Central and Southern Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

⁴⁵⁰ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁵¹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁵² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Kurdistan Region of Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

⁴⁵³ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁵⁴ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Kurdistan Region of Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

⁴⁵⁵ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁵⁶ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Role of the police and security apparatus, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁵⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Kurdistan Region of Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

⁴⁵⁸ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁵⁹
⁴⁶⁰ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Kurdistan Region of Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

⁴⁶¹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Role of the police and security apparatus, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁶² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq/Actors of protection/Kurdistan Region of Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf

Oko 100 000 civila je stradalo od 2003. godine i invazije SAD snaga na Irak.⁴⁶³ Međutim, civili u Iraku su i dalje žrtve napada, usled svojih etničkih, verskih i drugih pripadnosti.⁴⁶⁴

Veliki broj koordinisanih napada dogodilo se tokom 2012. godine u centralnom delu Iraka.⁴⁶⁵ U okolini grada Haditha, 5. marta 2012. godine u koordinisanom napadu na iračke policajce, je ubijeno 27 policajaca, a troje je povređeno.⁴⁶⁷ Smatra se da je za napad odgovorna terorističke organizacija Al Kaida.⁴⁶⁹ U Bagdadu, 19. februara 2012, u eksploziji auto-bombe je ubijeno najmanje 14 policajaca i regruta.⁴⁷⁰

Jedan od najgorih napada se dogodio 23. jula 2012, u kome je u desetinama koordinisanih napada širom Iraka, u većinskim šiitskim naseljima, poginulo više od 100 ljudi,⁴⁷¹ a povređeno više od 250 ljudi.⁴⁷³ Odgovornost za ovaj napad je preuzela ogranak Al Kaide u Iraku.⁴⁷⁴

Najviše napada u Iraku se događa u okolini gradova Bagdad, Ninawa i Kirkuk.⁴⁷⁵

Tokom septembra 2012. godine širom Iraka je ubijeno oko 365 ljudi, a najmanje 683 osobe su povređene. Toliki broj žrtava čini septembar 2012. godine najsmrtonosnijim mesecom za poslednje dve godine.⁴⁷⁶ Od ukupnog broja poginulih, 182 su civili, 88 su pripadnici policije, a 95 su pripadnici vojske.⁴⁷⁷ Najgori napad se dogodio 9. septembra

⁴⁶³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 57

⁴⁶⁴ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁶⁵ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁶⁶ AlertNet News: Timeline – Deadliest attacks in Iraq in 2012, 9 September 2012 - <http://www.trust.org/alertnet/news/timeline-deadliest-attacks-in-iraq-in-2012/>, pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴⁶⁷ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 21 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁶⁸ BBC News Middle East : Iraq attacks in Haditha 'kill 27 policemen' 5 March 2012 - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17255047>, pristupljeno 17. decembra 2012.

⁴⁶⁹ BBC News Middle East : Iraq attacks in Haditha 'kill 27 policemen' 5 March 2012 - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17255047>, pristupljeno 17. decembra 2012.

⁴⁷⁰ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Different sources, common pattern, str 21 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁷¹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁷² AlertNet News: Timeline – Deadliest attacks in Iraq in 2012, 9 September 2012 - <http://www.trust.org/alertnet/news/timeline-deadliest-attacks-in-iraq-in-2012/>, pristupljeno 13. decembra 2012.

⁴⁷³ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁷⁴ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/Iraq's continuing levels of internal violence - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁷⁵ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁷⁶ BBC News Mid-East: Iraq attacks: September 'deadliest month for two years' - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19790480>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁴⁷⁷ BBC News Mid-East: Iraq attacks: September 'deadliest month for two years' - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19790480>, pristupljeno 10. decembra 2012.

2013.godine kada su pripadnici sunitske oružane grupe povezane sa Al Kaidom pucali iz vatrenog oružja na šiitske vernike.⁴⁷⁸

U autonomnom regionu Iraka, Iračkom Kurdistanu, koji se nalazi na severu Iraka oružani sukobi su veoma retki. Tokom 2011. godine, Misija Ujedinjenih nacija u Iraku (UNAMI) je dokumentovala samo 12 nastradalih civila u regiji Iračkog Kurdistanu.⁴⁷⁹ U ovoj oblasti nasilje od strane ekstremista je značajno manje nego u ostalom delu Iraka.⁴⁸⁰

Ljudska prava

Proizvoljni pritvor i mučenja u pritvoru:

Zakonik o krivičnom postupku i Ustav Iraka zabranjuju proizvoljno hapšenje i pritvaranja, iako je to uobičajena praksa u Iraku.^{481 482}

Civili u Iraku i dalje bivaju hapšeni i borave u pritvoru bez podizanja optužnice ili suđenja.^{483 484 485 486} U praksi, mnogi pritvorenici provedu i po nekoliko meseci u pritvoru, često bez pristupa advokatu odbrane i bez optužnice ili izvođenja pred sud.⁴⁸⁷ Procenjuje se da je oko 12 000 pritvorenika, koji nisu bili ispitani, pritvoreno u objektima koji su pod kontrolom Ministarstva pravde Iraka.⁴⁸⁸

Osim u objektima pod kontrolom Ministarstva pravde, mnogi zatvorenici se nalaze u zatvorima koje vode i Ministarstva odbrane i unutrašnjih poslova Iraka.^{489 490 491} Posebno u tim pritvorskim jedinicama rasprostranjeno je mučenje i drugo zlostavljanje pritvorenika, ali je

⁴⁷⁸ BBC News Mid-East: Iraq attacks: September 'deadliest month for two years' - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19790480>, pristupljeno 10. decembra 2012.

⁴⁷⁹ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁸⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁸¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁴⁸² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁸³ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Detention without trial - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁸⁴ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 260

⁴⁸⁵ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Arrest procedures and treatment while in detention, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁸⁶ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁴⁸⁷ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Arrest procedures and treatment while in detention, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁸⁸ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Detention without trial - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁸⁹ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Detention without trial - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁹⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁹¹ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 260

ono rašireno i u drugim zatvorima.^{492 493 494} Takođe, u ovim zatvorima uslovi su generalno loši, uglavnom zbog prenatrpanosti i loših higijenskih uslova.^{495 496}

Neke od metoda mučenja u pritvorskim jedinicama u Iraku obuhvataju premlaćivanje, davanje električnih šokova, lomljenje udova, pretnje silovanjem i silovanja,^{497 498 499} vešanje za udove, gušenje plastičnim kesama,^{500 501} ali i uskraćivanje medicinskog tretmana, kao i pretnje smrću.⁵⁰² Izveštaji za 2011. godinu potvrđuju da su neki pritvorenici umrli tokom boravka u iračkim pritvorima usled torture kojoj su bili podvrgnuti.^{503 504}

Abdel Jabbar Shaloub Hammadi, koji je pomagao u organizaciji antivladinih protesta početkom 2011. godine, je uhapšen 24. februara 2011. godine u Bagdadu. On je od strane policije bio prebijen, sa povezom preko očiju, i odveden u policijsku zgradu. Tamo je pet dana bio vezan i obešen za zglobove na rukama i nogama zajedno, i polivan ledenom vodom. Bez podizanja optužnice, pušten je na slobodu 8. marta 2011. godine.⁵⁰⁵

Zatvorenici su često mučeni da bi se od njih dobile informacije i navodna priznanja, koja bi se koristila protiv njih.^{506 507 508} Jedan od objekata u vezi sa kojim su prijavljena mučenja zatvorenika je Kamp časti (Camp Honor), koji se nalazi u okolini Bagdada.⁵⁰⁹

Različiti izvori navode tvrdnje da u Iraku postoje i tajni zatvori.^{510 511 512} Neki podaci potvrđuju da u na teritoriji Iraka postoji čak deset tajnih zatvora.⁵¹³

⁴⁹² Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁹³ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁹⁴ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 262

⁴⁹⁵ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 261

⁴⁹⁶ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁴⁹⁷ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁴⁹⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁴⁹⁹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁵⁰⁰ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁰¹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁵⁰² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁰³ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁰⁴ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 54

⁵⁰⁵ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁰⁶ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁰⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁵⁰⁸ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁵⁰⁹ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 262

Iako zakon Kurdistanске regionalne Vlade (KRG) zabranjuje nečovečno postupanje,⁵¹⁴ u Kurdistanском regionu takođe su prisutna proizvoljna pritvaranja i druga zlostavljanja civila.^{515 516}

U nekim slučajevima se pritvorenici u istražnom pritvoru drže zajedno sa osuđenim zatvorenicima.⁵¹⁷ Povremeno se maloletnici drže u istim ćelijama sa odraslim zatvorenicima.⁵¹⁸

Veliki broj pritvorenika u Iraku nema pristup advokatima i porodici.^{519 520}

Zakonodavstvo Iraka ne poznaje pojam političkog zatvorenika, a Vlada Iraka nijednog pritvorenika ne smatra političkim. Postoji sumnja da iračka Vlada, neke, de facto političke zatvorenike, drži u pritvoru ili pokušava da ih uhapsi pod izgovorom da su počinili različita krivična dela - od korupcije i omogućavanja terorizma, do ubistva, ne priznajući time pravi razlog njihovog hapšenja.⁵²¹

Zloupotrebe od strane snaga bezbednosti:

Inspirisani ustancima koji su se odvijali u Tunisu i Egiptu za vreme „arapskog proleća“ početkom 2011. godine, hiljade Iračana demonstriralo je u većim gradovima Iraka.^{522 523}

Najveće demonstracije širom Iraka održane su 25. februara 2011, ali su one u nekim gradovima bile nasilno ugušene od strane iračkih snaga bezbednosti,^{524 525} na primer u gradovima Hawija, Tirkrit i Mosul.⁵²⁶

⁵¹⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵¹¹ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 262

⁵¹² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁵¹³ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Torture and other cruel, inhuman, or degrading treatment or punishment, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵¹⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵¹⁵ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Kurdistan region od Iraq/Torture and other ill-treatment - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵¹⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵¹⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 28

⁵¹⁸ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 27

⁵¹⁹ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Detention without trial - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵²⁰ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24 2012/UNAMI commentary on violence and human rights - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁵²¹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Denial of fair public trial/political prisoners and detainees, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵²² Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵²³ Wikipedia: 2011 Iraqi protests - http://en.wikipedia.org/wiki/2011_Iraqi_protests, pristupljeno 15. decembra 2012.

⁵²⁴ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Background - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

Snage bezbednosti koristile su prekomernu silu kako bi odgovorile na antivladine proteste u februaru 2011. godine.⁵²⁷ Snage bezbednosti su koristile živu municiju, protiv mirnih demonstranata.^{528 529} U Mosul u su 25. februara 2011. godine snage bezbednosti ubile Mu'ataz Muwafaq Waissi snajperom, a svedočenja tvrde i da su bacane zvučne bombe i da su pripadnici bezbednosnih snaga Iraka koristili otvorenu vatru na mirne demonstrante. Istog dana, 25. februara 2011. godine, tokom protesta u Basri, gradu na jugoistoku Iraka, Salim Farooq je ubijen, a desetine drugih protestanata je povređeno tokom sukoba snaga bezbednosti i protestranata ispred zgrade pokrajinskog Saveta.⁵³⁰

I tokom protesta u Kurdistanskoj regiji tokom 2011. godine, u okruzima Sulaimaniya i Kalar, je poginulo najmanje šest osoba, usled prekomerne upotrebe sile od strane snaga bezbednosti. Bezbednosne snage su pucale bojevom municijom na demonstrante.⁵³¹

Kamp Ašraf:

Iračka vojska upala je 8. aprila 2011. godine u ustanovu Ašraf kamp (Camp Ashraf), poznat i kao kamp Novi Irak, a koji se nalazi na istoju Iraka u provinciji Diyala.^{532 533 534} U ovom kampu boravi oko 3 300 – 3 400 iranskih prognanika i služi kao iračka baza terorističkoj organizaciji Mudžahedini Kalk (Mujahedin-e Khalq).^{535 536 537} Ova organizacija je radila za režim Sadama Huseina.⁵³⁸

Pri upadu 8. aprila 2011. godine, irački vojnici su koristili prekomernu silu, uključujući i živu municiju.⁵³⁹ Stanovnici kampa su se usprotivili nasilnom upadu vojske i kao

⁵²⁵ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of peaceful assembly and association/Freedom of assembly, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵²⁶ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of peaceful assembly and association/Freedom of assembly, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵²⁷ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Excessive use of force - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵²⁸ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Excessive use of force - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵²⁹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of peaceful assembly and association/Freedom of assembly, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵³⁰ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Excessive use of force - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵³¹ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Kurdistan region od Iraq/Excessive use of force - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵³² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵³³ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 265

⁵³⁴ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵³⁵ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵³⁶ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 258

⁵³⁷ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵³⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵³⁹ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

rezultat toga, 36 stanovnika kampa je poginulo, a preko 300 je bilo povređeno.^{540 541} Mnogi od poginulih bili su streljani ili pregaženi vojnim vozilima.⁵⁴²

Na kraju 2011.godine, iračka Vlada se složila da ovaj kamp bude zatvoren do aprila 2012.godine, a njeni stanovnici prebačeni u kamp Slobode, u blizini Bagdada.⁵⁴³ Do septembra 2012. godine, oko 3000 stanovnika Ashraf kampa je premešteno u kamp Slobode.

544

Povrede prava od strane oružanih grupa:

Oružane antivladine grupe i grupe protiv američkih snaga koje deluju u Iraku, čine teška kršenja ljudskih prava, uključujući neselektivno ubijanje i kidnapovanje civila.^{545 546} Takođe, terorističke i ekstremističke grupe vrše napade na vladine ciljeve u Iraku.⁵⁴⁷ Oni sprovode bombardovanja, egzekucije i ubistva.⁵⁴⁸

Terorističke organizacije koje deluju na teritoriji Iraka su: Al Kaida u Iraku (AQI). Al Kaida u Iraku je osnovana u aprilu 2004.godine od strane sunitskih ekstremista.⁵⁴⁹ Ekstremisti Al Kaide teže uspostavljanju kalifata, islamske države zasnovane na šerijatskom pravu na prostoru Sirije i Iraka.⁵⁵⁰

Takođe u Iraku postoji još nekoliko manjih sunitskih oružanih grupa, koje su aktivne u gradovima Mosul, Anbar, Bagdad, Basra Diyala, a zajedničko im je da se bore protiv savezničkih snaga u Iraku i aktuelne šiitske vlade Iraka.⁵⁵¹ Sunitske oružane grupe u Iraku su Islamska vojska Iraka sačinjena je od sunitskih arapa i bivših pripadnika vojske Iraka, zatim Armija Muhadžedina, Armija pripadnika reda Nakshbandi (Army of the Men of the Naqshbandi Order) i pripadnici grupe Ansah al Sunnah.⁵⁵² Sedište Armije pripadnika reda Nakshbandi je u gradu Kirkuku na severu Iraka, i većina pripadnika ove oružane grupe su

⁵⁴⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁴¹ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁴² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁴³ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁴⁴ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Camp Ashraf - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁴⁵ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Abuses by armed groups - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁵⁴⁶ National Contraterorism Center: Counterterrorism 2013.calendar: Al QAida in Iraq(AQI)- <http://www.nctc.gov/site/groups/aqi.html> , pristupljeno 26.jul 2013.

⁵⁴⁷ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁴⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary or unlawful deprivation of life, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁵⁴⁹ National Contraterorism Center: Counterterrorism 2013.calendar: Al QAida in Iraq(AQI)- <http://www.nctc.gov/site/groups/aqi.html> , pristupljeno 26.jul 2013.

⁵⁵⁰ Council on Foreign relations: AL Kaida in Iraq, 25.jul 2013.- <http://www.cfr.org/iraq/al-qaeda-iraq-k-islamic-state-iraq-greater-syria/p14811>

⁵⁵¹ Reuters: Iraqi Sunni insurgents keep fighting after U.S. pullout, 29.februar 2012.- <http://uk.reuters.com/article/2012/02/29/uk-iraq-insurgents-idUKTRE81S0YI20120229>

⁵⁵² Reuters: Iraqi Sunni insurgents keep fighting after U.S. pullout, 29.februar 2012.- <http://uk.reuters.com/article/2012/02/29/uk-iraq-insurgents-idUKTRE81S0YI20120229>

bivši pripadnici Baat partije, koja je zabranjena u Iraku od Sadamovog pada sa vlasti 2003.godine.⁵⁵³

Verske slobode:

Sloboda veroispovesti se garantuje Ustavom Iraka,^{554 555 556} i Vlada Iraka generalno poštuje verske slobode.^{557 558} Međutim, sve verske zajednice u Iraku su ugrožene nasiljem među verskim grupama.^{559 560} Takođe, izveštaji za 2011.godinu potvrđuju društvene diskriminaciju zasnovanu na verskoj pripadnosti, ubjeđenju ili praksi.^{561 562}

Iračka Vlada javno osuđuje svako nasilje nad verskim manjinama. Međutim, Vlada ne radi dovoljno na tome da zaštiti manjine koje su izložene napadima, niti se ti napadi istražuju i procesuiraju, što stvara klimu nekažnjivosti.⁵⁶³

Pripadnici verskih manjina u Iraku stradaju i u terorističkim napadima. Teroristi sprovode i zastrašivanja, pljačkanja, kidnapovanja i ubistva pripadnika verskih manjina. Terorističke grupe, među kojima najviše pripadnici AL Kaide, napadaju džamije, crkve, a mnogi vernici ne posećuju verske događaje iz straha od nasilja.⁵⁶⁴

U Iraku su prisutne anonimne pretnje preko pisama, kojima su izloženi i suniti i šiiti, i druge verske manjine. Pismima se zahteva od ljudi da napuste svoje domove. Na primer, hrišćani u Monsouru - okrugu Bagdada, prijavili su da im je prećeno smrću ako ne napuste svoje domove. Motivi ovih pisama su verska netrpeljivost, ali i ekonomski razlozi u slučajevima kada oni koji upućuju pretnje pokušavaju da steknu hrišćansku svojinu.⁵⁶⁵

Hrišćanski verski objekti često su mete napada u Iraku. Tako je 2. avgusta 2011. Godine, Sirijska katolička crkva Svete porodice u Kirkuku, teško oštećena posle napada bombom, a više od 20 ljudi je povređeno. Sirijska pravoslavna crkva Svetog Jefrema, takođe

⁵⁵³ Wikipedia: Armija pripadnika reda Nakshbandi-
http://en.wikipedia.org/wiki/Army_of_the_Men_of_the_Naqshbandi_Order, pristupljeno 26.jul 2013.

⁵⁵⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties -
<http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁵⁵ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Executive summary, 30 July 2012 -
http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁵⁶ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq -
<http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 263

⁵⁵⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Executive summary, 30 July 2012 -
http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁵⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Government practices, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁵⁹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties -
<http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁶⁰ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Executive summary, 30 July 2012 -
http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶¹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Executive summary, 30 July 2012 -
http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶² US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶³ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 -
http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 21

⁵⁶⁴ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Abuses by rebel of foreign forces or terrorist organizations, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶⁵ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

u Kirkuku bila je bombardovana 15. avgusta 2011. godine. Istog dana, policija je deaktivirala podmetnutu bombu ispod automobila u blizini Prezviterijanske crkve.⁵⁶⁶

Poznati su slučajevi da su Jezidi i Šabaci i hrišćani izloženi uznemiravanju i nasilju ukoliko su vlasnici radnji koje prodaju robu ili pružaju usluge koje nisu u skladu sa islamom, a najčešće su to prodavnice alkohola.^{567 568} Na meti napada u Iraku mogu biti i hoteli i drugi objekti koji služe alkohol.⁵⁶⁹

Lične karte stanovnika Iraka sadrže podatak o verkoj pripadnosti, međutim irački pasoš ne.⁵⁷⁰ Na osnovu toga lične karte mogu služiti kao osnova za diskriminaciju.⁵⁷¹

Diskriminacija pri zapošljavanju prema verskim manjinama u Iraku je raširena, naročito šri zapošljavanju u bezbednosnim i policijskim snagama, gde nemuslimansko osoblje praktično ne postoji.⁵⁷² Iako neki pripadnici manjinskih grupa zauzimaju visoke pozicije u nacionalnom Parlamentu i Vladi Iraka, manjine su generalno proporcionalno nedovoljno zastupljene u vladinom sektoru, naročito na pokrajinskom i lokalnom nivou.⁵⁷³ Naročito su hrišćani i Jezidi politički potpuno izopšteni.⁵⁷⁴

Neke nemuslimanke izložene su pritisku da nose hidžab.⁵⁷⁵

Vlada Iraka smatra da su se jevrejski građani koji su emigrirali iz Iraka u Izrael odrekli iračkog državljanstva i eventualnog vraćanja u Irak.⁵⁷⁶ Krivični zakonik Iraka predviđa da svako do promoviše cionističke principe (cionizam je politička težnja Jevreja da se vrate u Izrael i stvore svoju državu) ili saraduje sa cionističkim organizacijama ili im pomaže ili podržava njihov rad može biti kažnjen smrtnom kaznom.⁵⁷⁷

Vlada regiona Irački Kurdistan ograničava slobodu veroispovesti u tom regionu na severu Iraka. Verske i etničke manjine u severnom Iraku uključujući Turkmene, Arape, hrišćane i Šabake, su prijavili slučajeve diskriminacije i uznemiravanja od strane kurdskih

⁵⁶⁶ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁶⁸ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 21

⁵⁶⁹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷⁰ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷¹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷² US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Government practices, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷³ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷⁴ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷⁵ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷⁶ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁷⁷ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

vlasti tokom 2011.godine, iako je veliki broj njih pobegao u Kurdsku regiju upravo zbog relativne bezbednosne sigurnosti u oblasti koju kontroliše kurdska vlast.⁵⁷⁸

Mnogi hrišćani su suočeni sa konfiskacijom svog zemljišta od strane Kurdistanske regionalne Vlade (KRG).⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ Takođe, jezidi su u nekim slučajevima morali da dobiju odobrenje KRG da bi pronašli posao.⁵⁸¹ ⁵⁸²

Hrišćani su takođe tokom 2011.godine prijavili uznemiravanja od strane Kurda u oblasti Nineveh Plain, u blizini Kurdistanskog regiona.⁵⁸³

Hrišćanski pastori su izvestili o tome da su izloženi pritisku od strane KRG da se uzdrže od prozelitizma (preobraćanja u drugu veru) i da pruže podatke o hrišćanskoj zajednici, uz pretnje zatvorom i pretnje njihovoj porodici. 6. jula 2011.godine uhapšen je sveštenik od strane snaga bezbednosti KRG (Kurdistanska Regionalna Vlada) i optužen je za špijunažu, dok su njegova porodica i pristalice tvrdili da je pritvoren zbog prozelitizma.⁵⁸⁴

Iako zakonom nije zabranjeno, iračke vlasti ne priznaju prelazak iz islama u hrišćanstvo ili bilo koju drugu religiju. Oni koji promene veru nemaju pravna sredstva kojima bi promenili svoj zvanični verski status.⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ Preobraženici u drugu veru su često maltretirani od strane državnih službenika i policije Iraka.⁵⁸⁷

Verske grupe moraju da se registruju kod Vlade Iraka. Da bi se registrovale, moraju imati najmanje 500 pristalica u zemlji.⁵⁸⁸

Žene:

Ustavom Iraka su ženama zagarantovana jednaka prava kao i muškarcima.⁵⁸⁹ Ali u praksi, žene se u Iraku suočavaju sa raznim oblicima pravne i društvene diskriminacije⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ i povredama ljudskih prava.⁵⁹² ⁵⁹³

⁵⁷⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁷⁹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Government practices, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸⁰ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 25

⁵⁸¹ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Government practices, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 25

⁵⁸³ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 21

⁵⁸⁴ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Government practices, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸⁵ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 22

⁵⁸⁶ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸⁷ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 22

⁵⁸⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section II. Religious Freedom/Legal/Policy framework, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁸⁹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

U političkom i javnom životu Iraka, učešće žena je poraslo poslednjih godina. Ženama je zagantovano 25 mesta u parlamentu Iraka.⁵⁹⁴ Takođe sve veći broj žena se zapošljava i obrazuje na univerzitetima.⁵⁹⁵ Ipak, njihova politička moć je ograničena.⁵⁹⁶

Pogoršanje bezbednosti je povećao prisutnost plemenskih i verskih običaja koji su uticali na politički ekstremizam, što se odrazilo negativno na ženska prava, u kući i van nje.⁵⁹⁷

Žene i devojke u Iraku, bez obzira na versku pripadnost mogu biti izložene pretnjama od strane muslimana, ukoliko odbijaju da nose hidžab, ili oblače „zapadnjačku“ odeću, ili se ne pridržavaju strogih tumačenja islamskih normi kojima se uređuje javno ponašanje.⁵⁹⁸ Takođe, žene koje voze automobil ili nose pantalone, mogu se naći na meti islamskih ekstremista.⁵⁹⁹

Ženama u Iraku sloboda kretanja je znatno ograničena. Odeljenje policije koje izdaje pasoše sprovodi politiku prema kojoj žena mora dobiti odobrenje bliskog muškog rođaka kako bi mogla da dobije pasoš. Međutim, izuzetak je teritorija KRG (Kurdistsanske regionalne Vlade), gde žene starije od 18 godina mogu dobiti pasoš bez takvog odobrenja.^{600 601}

Žene u Iraku trpe porodično nasilje, uglavnom od supružnika, očeva, braće i drugih muških članova porodice.⁶⁰² Nasilje nad ženama nekada dolazi od muških članova njihove porodice koji deluju po naređenju plemenskih starešina koji odlučuju o kazni za ženu koja prekrši tradicionalne kodove časti. Takve povrede uključuju zabavaljanje sa nekim ili udaju žene protivno volji njene porodice, gubitak nevinosti pre braka, podnošenje zahteva za razvod protiv želje porodice, odbijanje ugovorenog braka.⁶⁰³

⁵⁹⁰ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁹¹ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 54

⁵⁹² United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 264

⁵⁹³ UK Border Agency: Iraq Country of origin information (COI) report, 30 August 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1315301372_report-08-11.pdf, str 54

⁵⁹⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁹⁵ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁹⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁵⁹⁷ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 264

⁵⁹⁸ US Department of State: 2011 International Religious Freedom Report - Iraq/Section III. Status of societal respect for religious freedom, 30 July 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/223379/330893_en.html

⁵⁹⁹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 6

⁶⁰⁰ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 6

⁶⁰¹ Immigration and refugee Board of Canada: requirements and procedures to obtain a passport from within and outside of Iraq, including procedures to obtain a passport for youth, women, and Bahais; length of time to issue passports; features of the new A-series passport; validity of the G-, S-, H-, M-, and N-series passports, 23 December 2011 - http://www.ecoi.net/local_link/209283/314921_en.html, pristupljeno 12. decembra 2012.

⁶⁰² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 18

⁶⁰³ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 18,19

Takozvana „ubistva iz časti“ (ubistvo člana porodice ili zajednice od strane drugog člana, zbog toga što se veruje da je žrtva nanela sramotu porodici ili zajednici)⁶⁰⁴ i dalje su rasprostranjena u Iraku.⁶⁰⁵ Zakoni (osim u kurdskom regionu) nude olakšavajuće okolnosti počiniocima ubistva iz časti,⁶⁰⁷ kao što su provokacija ili „časni motivi“ optuženog (međutim u zakonu nije obrazloženo šta su „časni motivi, pa je time omogućena proizvoljna interpretacija te odredbe, a samim tim i zloupotrebe).⁶⁰⁹ Kazna za ubistvo iz časti u Iraku je od 6 do 12 meseci zatvora.⁶¹⁰

U regionu Iračkog Kurdistanu, žene uživaju nešto veću pravnu zaštitu i društvenu slobodu nego ranijih godina. Međutim, njihova politička moć je ograničena.⁶¹¹

Ubistvo iz časti u regionu Kurdistanu je zabranjeno i ovaj zločin se tretira i kažnjava podjednako oštro kao i druga ubistva.⁶¹²

Iako je u julu 2010. godine genitalno sakaćenje u kurskoj regiji formalno proglašeno neislamskim, genitalno sakaćenje je i dalje prisutno, i prema podacima više od 50% kurdskih tinejdžerki su žrtve genitalnog sakaćenja.⁶¹³

Mediji:

U Iraku postoji desetine privatnih TV stanica, stotine pisanih publikacija,⁶¹⁴ satelitskih programa koji su dostupni,⁶¹⁶ a pristup internetu je slobodan i neograničen.⁶¹⁷

Sloboda izražavanja je zagarantovana Ustavom Iraka, ali u praksi ona je ograničena.⁶¹⁹ Irački novinari nisu u mogućnosti da izveštavaju slobodno i objektivno, usled straha od

⁶⁰⁴ Wikipedia: Honor killing - http://en.wikipedia.org/wiki/Honor_killing, pristupljeno 14. decembra 2012.

⁶⁰⁵ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 264

⁶⁰⁶ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 19

⁶⁰⁷ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁰⁸ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 19

⁶⁰⁹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 19

⁶¹⁰ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 19

⁶¹¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶¹² UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 20

⁶¹³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶¹⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶¹⁵ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶¹⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶¹⁷ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶¹⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Internet freedom, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶¹⁹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

nasilne odmazde,^{621 622 623} od strane Vlade Iraka, političkih partija, kriminalnih grupa ili verskih grupa.^{624 625} Zastrășivanje i nasilje nad novinarima je u porastu u 2011. godini u odnosu na prethodnu 2010.godinu.^{626 627}

Novinari u Iraku su često izloženi fizičkim napadima,^{628 629 630} kao i najrazličitijim oblicima nasilja i maltretiranja: pretnjama, zastrašivanjima, kidnapovanjima, nezakonitim pretresima, konfiskaciji opreme, proizvoljnim hapšenjima i zadržavanjima u pritvoru.⁶³¹

Osam novinara i medijskih radnika je ubijeno tokom 2011. godine u Iraku.^{632 633} U septembru 2011. godine poznati kritičar iranske Vlade Hadi al-Mahdi, je ubijen u svojoj kući u Bagdadu.^{634 635 636 637} U februaru 2011. godine, Hilal al-Ahmadi, novinar koji je pisao o korupciji i nedostacima u Vladinim službama, ubijen je ispred svoje kuće na periferiji Mosula.⁶³⁸

Pojedinci koji kritikuju Vladu Iraka, javno ili privatno, mogu postati ųrtve odmazde od strane Vlade ili njenih kriminalnih grupa.⁶³⁹ Medijski radnici u Iraku su često izloženi pritisku

⁶²⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶²¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶²² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶²³ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 15

⁶²⁴ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶²⁵ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 15

⁶²⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶²⁷ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 259

⁶²⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶²⁹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶³⁰ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 15

⁶³¹ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 15

⁶³² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶³³ UK Border Agency: Operational Guidance Note-Iraq, December 2011 - http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1323959233_iraq-ogn.pdf, str 15

⁶³⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶³⁵ Human Rights Watch: Iraq: Radio personality shot dead, September 9, 2011 - <http://www.hrw.org/news/2011/09/09/iraq-radio-personality-shot-dead>, pristupljeno 15. decembra 2012.

⁶³⁶ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶³⁷ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 259

⁶³⁸ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶³⁹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

od strane političara, Vladinih zvaničnika, službi bezbednosti i biznismena, da ne objave ili ne emituju priče u kojima kritikuju Vladu Iraka ili njene zvaničnike.⁶⁴⁰

Po iračkom zakonu zabranjeno je da novinari objavljuju vesti koje klevetaju javne funkcionere. Novinari u Iraku mogu biti osuđeni na novčanu kaznu ili kaznu zatvora do sedam godina, za svakog ko javno vređa COR (Predstavnički savet - Council of Representatives) Vladu Iraka, ili državnu vlast.⁶⁴¹

U septembru 2011. godine premijer Iraka Nuri al-Maliki je naredio izdavanje poternice za člana COR, Shaikh Sabah al-Saadi, zbog uvrede premijera jer je javno izjavio da je premijer korumpiran.⁶⁴²

Uslovi rada za novinare su se pogoršali i u regionu Iračkog Kurdistana. Novinari koji vređaju lokalne zvaničnike i visoke partijske lidere,⁶⁴³ ili koji izveštavaju o visokom novou korupcije,^{644 645} izloženi su fizičkim napadima, proizvoljnom pritvaranju i uznemiravanju u regiji Kurdistana.^{646 647}

Nekažnjivost i korupcija:

Nekažnjivost i korupcija su pristuni na svim nivoima vlasti u Iraku.⁶⁴⁸

Nekažnjivost prema pripadnicima snaga bezbednosti Iraka je nastavljena i u 2011. godini.⁶⁴⁹ Ogromna većina prestupnika koji su pripadnici bezbednosnih službi, prolazi nekažnjeno za svoja dela, uglavnom zbog zakona koji dozvoljava ministrima u Vladi Iraka da intervišu i odbace tužbu, tj. nalog za hapšenje protiv tih lica.^{650 651} Kao rezultat toga, slučajevi korupcije u Iraku se uglavnom vode protiv niže rangiranih službenika.^{652 653}

⁶⁴⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁴¹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁴² US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁴³ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁴⁴ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁴⁵ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁴⁶ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁴⁷ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Freedom of speech and press/Status of freedom of speech and press, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁴⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁴⁹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Role of the police and security apparatus, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁵⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Arbitrary arrest or detention/Role of the police and security apparatus, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁵¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁵² Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁵³ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Denial of fair public trial, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

Položaj i unapređenje unutar iračke vojske podložno je favorizovanju, nepotizmu, podelama i korupciji.⁶⁵⁴

Brojni su izveštaji o tome da Vlada Iraka pokušava da zastraši one koji ukazuju na korupciju⁶⁵⁵ koja je široko rasprostanjena u Iraku,⁶⁵⁶ i građani pribegavaju mitu da bi obavili osnovne birokratske poslove.⁶⁵⁷

U sudskoj praksi Iraka, sudije se nalaze pod velikim političkim i pod pritiskom verskih grupa, zbog čega nisu u mogućnosti da nepristrasno vode postupke koji se tiču organizovanog kriminala, korupcije, zloupotreba koju vrše pripadnici milicije Iraka.⁶⁵⁸ Sudije i njihove porodice su često izložene napadima i pretnjama, nekada i smrću.⁶⁵⁹ Tokom 2011. godine u Iraku sedam sudija je bilo ubijeno, a najmanje pet je bilo ranjeno.⁶⁶⁰

Irački građani češće se obraćaju lokalnim milicijama i verskim grupama kako bi zadovoljili pravdu, nego što traže zaštitu od zvaničnih organa za sprovođenje zakona, zbog toga što na njih gledaju kao na korumpirane i neefikasne.⁶⁶¹

Bivši pripadnici Baat partije:

Vrhovni krivični sud Iraka (SICT) sudio je bivšim visokim zvaničnicima Baat partije i vojske, koji su bili povezani sa vladavinom Sadama Huseina.⁶⁶² Njima se sudilo za ratne zločine, zločine protiv čovečnosti i druga dela. Neki od njih su osuđeni na smrt.⁶⁶³ Na primer, 6. juna 2011. godine Aziz Saleh al-Numan, bivši visoki funkcioner Baat partije je osuđen na smrt, nakon što je proglašen krivim za zločine protiv čovečnosti u vezi sa suzbijanjem šiitskih ustanaka u južnom Iraku 1991. godine.⁶⁶⁴

Hadi Hassuni, Abd Hassan al-Majid i Farouq Hijazi, svi bivši visoki oficiri obaveštajne službe Iraka za vreme vladavine Sadama Huseina, 24. aprila 2011. godine osuđeni su na smrt zbog ubistva Taleb al-Suhail, lidera opozicije u Libanu, 1994. godine.⁶⁶⁵

⁶⁵⁴ Center for strategic & international studies: Patterns of violence in Iraq – Working Draft, Revised: October 24/Iraq's military and security challenges, 2012 - http://csis.org/files/publication/121024_Iraq_Violence.pdf, pristupljeno 11. decembra 2012.

⁶⁵⁵ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁵⁶ United Kingdom Foreign & Commonwealth Office: Human Rights and Democracy: The 2011 Report / Iraq - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/wp-content/uploads/2011/02/Cm-8339.pdf>, str 257

⁶⁵⁷ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁵⁸ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁵⁹ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Denial of fair public trial, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁶⁰ US Department of State: Country Report on Human Rights Practices for 2011 – Iraq/Denial of fair public trial, 24 May 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/217660/324290_en.html

⁶⁶¹ Freedom House: Freedom in the world 2012 - Iraq/Political Rights and civil liberties - <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq>

⁶⁶² Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Trial of former Baa'th and army officials - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁶⁶³ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Trial of former Baa'th and army officials - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁶⁶⁴ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Trial of former Baa'th and army officials - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁶⁶⁵ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Trial of former Baa'th and army officials - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

Ipak u septembru 2011. godine predsjednik SICT je u obraćanju Parlamentu Iraka rekao da sud više nije operativan jer je završio sa svim krivičnim predmetima koje je imao.⁶⁶⁶

Smrtna kazna:

Izricanje smrtne kazne je legalno u Iraku.^{667 668} Najveći broj smrtnih kazni u Iraku izriče se na osnovu Zakona o borbi protiv terorizma iz 2005. godine. Njime je predviđena smrtna kazna sa one koji počinu "terorističke akte", kao i za one koji izazivaju, planiraju, finansiraju ili omogućavaju drugima da počinu terorističke akte.⁶⁶⁹

Međutim, definicije sadržane u ovom Zakonu su veoma nejasne i omogućavaju iračkim vlastima proizvoljne osude okrivljenih lica na smrtnu kaznu.⁶⁷⁰

U Iraku je u 2012. godini zabeleženo povećanje izvršenja smrtnih kazni u odnosu na 2011. godinu.^{671 672 673 674} Do kraja oktobra 2012. godine ukupno je izvršeno 119 smrtnih kazni.⁶⁷⁵

Međunarodni izveštaji izražavaju ozbiljne sumnje o tome da li irački pravosudni sistem ispunjava međunarone standarde pravičnog suđenja u vezi sa izricanjem i izvršenjem smrtnih kazni.^{676 677} Različiti izvori potvrđuju da su česta nepravična suđenja, a ujedno i nedostatak transparentnosti u vezi sa izricanjima smrtne kazne u Iraku.^{678 679}

Takođe, Vlada Iraka često ne obelodanjuje identitete osuđenih i pogubljenih zatvorenika, niti njihove lokacije i dela za koja su osuđeni.⁶⁸⁰

⁶⁶⁶ Amnesty International: Annual Report 2012, The state of the world's human rights, Iraq/Trial of former Baa'th and army officials - <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012>

⁶⁶⁷ Congressional Research Service: Iraq-Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012/Executions - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 32

⁶⁶⁸ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁶⁹ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁰ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷¹ Congressional Research Service: Iraq-Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012/Executions - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 32

⁶⁷² Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷³ UK Foreign and Commonwealth Office: Human Rights and Democracy Report - Quarterly Updates: Iraq, 30 September 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/228756/336845_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁴ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁵ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁶ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁷ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁸ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁷⁹ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁶⁸⁰ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.